

קונטרס

עָלֶיהָ פֶּרֶץ

לע"נ

הרה"ח התמים הר"ר פרץ ע"ה העכט

תשורה

מחגיגת הבר מצווה של הת' פרץ שי' העכט

ג' כסלו ה'תשפ"ז

תוכן עניינים

פתח דבר 3

דבר מלכות

'הנחה' משיחת י"ב תמוז ה'תש"ח 4

יומן מהתוועדות י"ב תמוז ה'תש"ח 6

חדושי רבינו פרץ

גדר מצות כיסוי הדם 9

דברי זכרון \ מכתבי כ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע

שנים ראשונות 13

'תומכי תמימים' 14

דברי אלקים חיים 17

בית רבי 20

מלאכתו מלאכת שמים 21

מכתבי כ"ק אדמו"ר 22

נספחים 23

תמונות 28

פתח דבר

בשבח והודאה לה' יתברך שזכנו לחגוג בשמחת הבר מצווה של נכדנו היקר **הת' פרץ שיחי'**.

כנהוג בכגון דא, הנני מתכבד בזאת להגיש בפני קהל המשתתפים בשמחה זו **'קונטרס עליך פרץ'** כלשון הכתוב "מַה פָּרַצְתָּ עָלֶיךָ פָּרֶץ" (בראשית לח, כט) לע"נ אאמו"ר **הרה"ח הרה"ת פרץ ע"ה העכט**, שהיה אומר בבדיחותא (כששאלוהו מדוע הוא מעיין ושואל ומרבה בקושיות בכל דבר בלימוד), "ומה אעשה שנולדתי מיט א קשיא מה פרצת עליך פרץ ויקרא שמו פרץ"! ולכבוד הבחור הבר-מצווה אשר נקרא על שמו לאויוש"ט, ויהא קונטרס זה לתשורה עבור המשתתפים בשמחת הבר מצווה.

בפתח הקונטרס נדפסה 'הנחה' פרטית ויומן של הר"פ מהתוועדות י"ב תמוז ה'תש"ח המובאים מעל במה זו בפרסום ראשון. בנוסף, הובאו חידושי תורה מאאמו"ר ונדפסו מחדש בתוספת תיקונים, ונלוו להם דברי זכרון בתוספת כמה מכתבים מרבותנו נשיאנו כ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע וכ"ק אדמו"ר זי"ע המתפרסמים בזאת לראשונה. וזאת למודעי, המכתבים והחידושי תורה הינם רק מעט ודוגמא, אך דעו נא שנמצאו עוד בעזבונו, ועוד חזון למועד.

כנספח, נוספו בו מסמכים מיוחדים והתכתבויות השופכות אור על דברי ימיהם של אנ"ש והתמימים ואופי ההתקשרות בימים ההם עם כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע והרבי נשי"ד, ומתפרסמים בזאת לראשונה לרגל מאה שנה להולדת אאמו"ר ע"ה (ה'תרפ"ו-ה'תשפ"ו) ובסמיכות ליום היארצייט הי"ג (כ"ג מר-חשון ה'תרפ"ו – ג' טבת ה'תשע"ג).

אנו מודים להרה"ת יוסף יצחק שיחי' קעלער על נכונותו לשתף בכמה מן הפרטים שבמדור 'דברי זכרון' כפי שהופיעו בספרו "תולדות התמימים בארה"ב". כמו כן, חלק מן התמונות שנדפסו בפנים הינם באדיבות חברת JEM וברשותה, ותודתנו נתונה לה על כך.

ברצוננו להודות לבננו **הרב חנוך העניך שיחי'** שסייע בכתיבת ועריכת קונטרס זה והבאתו לדפוס. יברכו השי"ת עם ב"ב שיחיו בהצלחה רבה בעבודתו בשדה החינוך ובכל מעשה ידיו בגשם וברוח.

ברכת מזל טוב לבבית לעטרת זקנים בני בנים מחותננו **הרה"ח התמים אהרן יוסף וציפורה** שיחיו **וואגעל** שירוו רוב נחת חסידי מנכדם בחור הבר מצווה שיחי' ומכל צאצאיהם, מתוך בריאות והרחבה לאויוש"ט.

בברכת מזל טוב לבחור הבר-מצווה **הת' פרץ שיחי'** שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן וימשיך בדרכי אבותיו ויפרוץ בתורה ועבודת ה', ואביו־בננו, שליח כ"ק אדמו"ר בצפון פורסט הילס, קווינס נ.י. **הרב מנחם מענדל שיחי'** וזוגתו **מרת חי' מושקא תחי'** וב"ב שיחיו, שיצליח ה' מעשי ידיהם בשליחות הק' לקבלת פני משיח צדקנו, וירוו רוב נחת מכל יוצאי חלציהם, ונזכה לקיום הייעוד "עָלָה הַפֹּרֵץ לִפְנֵיהֶם... וַיַּעֲבֹר מַלְכָּם לִפְנֵיהֶם וה' בְּרֹאשָׁם" (מיכה ב, יג) בביאת משיח צדקנו בקרוב בימינו ממש!

יוסף יצחק יהושע באאמו"ר הר"ר פרץ ע"ה ומרת טילא העכט

ג' כסלו, חודש הגאולה
תהא שנת זכרון פרץ לפ"ק

דבר מלכות

פותחין בדבר מלכות, הנה במסמך הבא לפניכם, מובאת 'הנחה' פרטית ויומן של הר"פ מהתוועדות שהתקיימה ביום ב', י"ב תמוז ה'תש"ח. 'הנחה' זו מתפרסמת כאן בפעם הראשונה. ההתוועדות במלואה נדפסה עם מ"מ והערות מכ"ק אדמו"ר נשי"ד בסה"מ תש"ט, עמ' 196 ואילך, ולאח"ז גם בס' השיחות ה'תש"ו-ה'שי"ת ע' 238 ואילך, ע"ש בהערות מרשימות השומעים.

ה'הנחה' והיומן נכתבו באידיש בכתב יד על בלאנק של חברת "תמיכת אחים שע"י מחנה ישראל".

ר' פרץ כותב אל ידידו ר' שמואל דוד רייטשיק (מקבוצת הבחורים שלמדו באטוואצק והגיעו לנ.י. דרך שנגחאי בשנת תש"ז ובהמשך שימש כשד"ר כ"ק רבותנו נשיאנו), ומתאר בתיאור חי את האווירה המיוחדת בהתוועדות ואת הקורות אצל כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע.

על מנת להקל על קהל הקוראים, מביאים אנו כאן העתק מודפס של ה'הנחה' והיומן בנוסף לצילום מקורי שלהם.

ב' המכתבים מכ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע שחולקו ל'תמימים' המוזכרים ביומן להלן, מופיעים באגרות קודש אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע כרך ט' עמ' תמ"ו – תמ"ז.

'הנחה'

די רייד זיינען בדרך כלל גיוועז אזוי אבער אלץ איז אן דיוק און אפשר א' מאהל פארגרייזט.

אין מיינע קינדער וואלגער יאהרען וואס דער טאטע האט מיר גיהייסען וואלגערען זיך - נאך מיין לערנען צווישען חסידים ווי ר' אבא, ר' הענדיל, ר' אבא איז גיוועז א פארזיכטיקע, און ר' הענדיל איז גיוועז א מחנך. אויף הענדיל האט מען גיזאגט ער האט א לילקע [משפך], ער גיט וויפעל יענער קען נעמען, ווי למשל עס זיינען אזוינע וואס פארקויפען גרויסע כלים און זיי קענען דאס ניט אריינגעבען אין כלים קטנים אבער דורך א לילקע קען מען דאס אריינגעבען אין כלים קטנים. וואס עס איז דא צוויי מעלות, איין זאך וואס מען גיט יענעם וויפעל ער קען נעמען און צווייטנס וואס עס גיסט זיך ניט אויף א זייט, דאס הייסט עס גייט ניט אוועק למקום שאינו ראוי, און ער מאכט אז דער מקבל זאהל וויסען וואס מען האט אים געגעבען, און אז ער זאל דאס מייקר ומחבב זיין (דאס ווערט אלעס - די אלע ענינים, פון דער משפיע ווי הענדיל). א ליכטיקע ג"ע זאהל האבן מיין מלמד וואס ער האט מיר מחנך גיוועז איך זאהל נעמען לפי ערכי.

האבן זיי גיזאגט אז ביי יעדער חסידישע התוועדות דארף מען זאגען א דבר מלכות, דער אויבערשטער איז ממ"ה הקב"ה און משה רבינו איז גיוועזן א ממוצע און ער איז גיקומען פאר דער רבש"ע און זאגט דיינע יודען זיינען גרייט פאר דיר צו נעמען די תורה. אונזער מלך איז דער בעש"ט, דער בעש"ט האט גיזאגט הריעו לה' כל הארץ איז ר"ת הלכה, אז דער ענין זאל זיך דערהערען אין נר"ן און ח"י, וואס נר"ן נעמט יעדערע לפי השגתו וואס זיי זיינען מלובש בגוף און ח"י נעמט ווי ח"י דארף נעמען.

עס איז גיוועזן א צייט וואס דער טאטע פלעגט זייער אסאך פארבריינגען, פשוט אין צייטין אפי' ער איז גיוועזן א' חלוש ווי עס איז ידוע אז ער איז גיוועזן א' חלוש אפי' אין די יונגע יאהרען, אין שפעטערע יאהרען פלעגט דער טאטע מיר פרעגען וואס גידענק איך און וואס איך האב גיהערט, (דער רבי שליט"א האט גיזאגט בדרך הלצה) אז ער ווען ער איז גיוועזן יונג פלעגט ער שרייבען קאטשערעס און לאפעטעס [כתב חרטומים/ קשקוש] האט ער גיזאגט, איך האב נאך נישט גיקענט שרייבען און יענער האט נישט גיקענט פארשטיין און ער אליין האט יע פארשטאנען.

דער טאטע האט גיזאגט כל האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם, איז דאך די קשיא וואס איז די גיוואלד, וואס דען ער זאל זאגען א' ליגען, א' מתנגד זאגט איך האב מחדש גיוועזן, נאך א' איידעלער מתנגד זאגט יענער האט מחדש גיוועזן (דאס איז ליגען), וואס איז דער גיוואלד און וואס איז דאס וואס מביא גאולה לעולם, האט דער טאטע גיזאגט עולם איז העלם, גאולה לעולם גילוי ההעלם, גאולה איז גימ' שם מ"ה וואס דער גילוי ההעלם ווערט דורך דעם שם מ"ה, בחכמה אתברירו. [אינו מדוייק]. אין זהר זאגט מען מתיחדין לעילא באחד אוף הכי איהי אתיחדת לתתא ברזא דאחד, לעילא איז אחד למטה איז רזא דאחד, וואס וועלט איז א' הוכחה אויף עצמות, וואס רז איז אור, רזא דאחד ליכטיק מאכען דעם אחד, וואס דאס מיינט דער כוונה פון אחד, וואס דאס איז דוקא למטה.

א' מאהל אז דער טאטע איז גיקומען פון מקוה פארטאג, (די מקוה איז גיוועזן צווישען צוויי שטיבלעך און די יודען האבן גיזאגט תהילים) בין איך אריין צום טאטע האט ער גיזאגט קענסט דו משער זיין דעם קורת רוח למעלה פון זייער תהילים זאגען, מען האט אמהל גירעדט אז פשיטות העצמות איז זיך מגלה אין די פשיטות פון א' פשוטע יודען.

מען טוט אין דעם ארום מען וויל זיין א' חסיד מיט א' קנאק, מען איז יענעם מבטל און זיך איז מען מצדיק מיט אלע מיני הצטדקות, ער ווייסט וואס ער טוט ער איז מטהר זיין שרץ ער איז א' לעבעדיקע שרץ, אפי' ער האט א' חיות אין א' חסידישען ניגון ער לערינט חסידות און גייט א' טאנץ אבער ער איז א' שרץ, ער טוט נישט וואס ער דארף טאהן. עס איז פאר מיר שווער צו ריידען עס איז מיר א' הארץ ווייטיג נאר עס רעדט זיך. [אינו מדויק כלל אבל המדובר הי' בענין שרצים]. מ'דארף זיין א' סאלדאט מ'דארף גיין מיט א' מארטש.

מען ווייסט ניט די הפלאה פון דעם יוקר הזמן וואס עס איז ניט גיוועז בימי אבותינו רבותינו הק'. וואס יעדערע מיט זיינע מעלות און מס"נ מאכט ער א' היינג לייכטער למעלה, נאר מען איז זיך מסתפק מיט וואס מען האט גיטאהן, א' בעל עסק איז זיך נישט מסתפק אז ער האט א' האלב מיליאן דאלער האט ער נאך אלץ מס"נ אויף יעדער פרוטה.

דער אויבערשטער זאהל היילען אונזער צער ער זאל מרפא זיין אונזער לבבינו הנשבר והנדכה, אזא בן יחיד וואס אלס איז צוליב יודען, דער אויבערשטער אליין איז אונז מתאר מיט גוי אחד בארץ וואס מיט מס"נ איז מען ממשיך דעם אחד בארץ, עס איז פאראן תורה אחת ה' אחד וגוי אחד, דער ה' אחד דערהערט זיך דורך תורה אחת צום גוי אחד. און די אלע ריידט איז א' מביא און ביאור צום בריף וואס איך האב גיגעבען [ראה מזה ביומן המצו"ב].

דער אויבערשטער זאהל העלפען אז אלע זאהלען זעהן דעם חסד בגילוי וואס מען זאל ניט דארפין נוצען אמונה, וואס יודען זיינען מאמינים בחסד ה' עס זאהל זיין א' ישועה אמיתית.

פון דעם זמן החופש זאהל מען געבען מעשר, מען זאהל פארען אין שטעט און טאהן און ריידען, מ'דארף רעדן בחסד ובקירוב און מטעים זיין יענעם, ביי זיך דארף מען אנהויבען מיט וואס ער האט נישט גיטאהן און משלים זיין מיט זיינע מעלות, און ביי יענעם דארף מען אנהויבען מיט זיינע מעלות.

א' סאלדאט נעמט דעם "ראניץ" [תרמיל צבאי] און ביקס און גייט אין רעגען און שניי, אין היטץ, א' סאלדאט גייט אין (?). א' סאלדאט ווייסט פון "סלושאיו" [משמעת], איך פאלג.

דער אויבערשטער זאהל געבען א' גיזונטען זומער און ממילא וועט זיין א' גיזונטען אלול און א' גיזונטען יאהר.

* * *

יומן

לכבוד ידידי ויקירי הרב התמים וכו' וכו' שמואל דוד שיחי',

איך האף אז דו האסט ערהאלטין די מאמרים. אין די ישיבה איז נישט דא קיינע נייעס. רב גוסטמאן וועט מסתמא נעקסטע וואך שוין נישט קומען אין ישיבה, עס איז נישט באשטימט. מיר האבען גימאכט א' רשימה פון בחורים אריינצוגיין י"ב תמוז און בכלל זיינען ניט אלע פון רשימה אריין און אזוי אנדערע וואס זיינען ניט אזוי גיוועז אויף זיינען יא אריין. מען איז אריין ארום 8:15 און דער רבי שליט"א איז ארויס ארום 9:05. מיר האבן פריער גידאווינט מעריב. עס איז גיוועז ביים רבין שליט"א אינסייד זייער בע"ה א' גרויסע עולם ארום 7 מניינים. עס איז גיוועז גאנץ קיעהל.

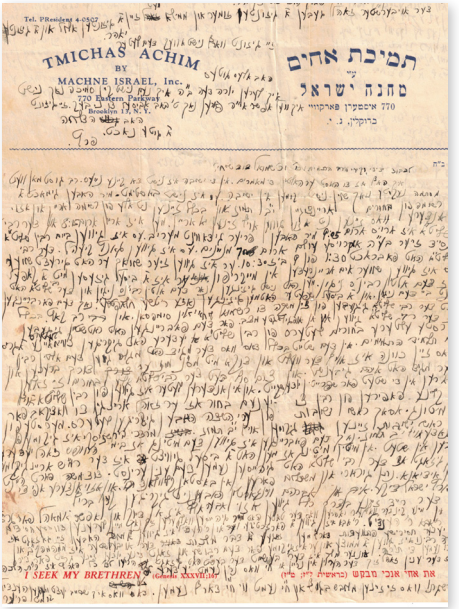
דער רבי שליט"א האט פארבראכט 1:30 פון 9 ביז 10:30 ער איז גיווען זייער שוואך ער האט גירעדט שוואך עס איז גיווען שוואך אים אריינרעדען אין מייקריפון, ער איז א' ביסל גיזעסען מיט א' קאפעל ביז דעם אלטין רבינ'ס ניגון. מען האט נישט גיזונגען נאר דעם אלטין רבינ'ס ניגון און דער רבי שליט"א האט גיווויינט ביי דעם ניגון, און א' ביסל שפעטער האט מען גיזונגען ניע זשוריצי כלאפצי. נאך דעם פארברייגען האט דער רבי שליט"א גיגעבען פון זיין משקה צו ר' שמואל שיחי' און סימפסון און רב כץ. בכלל איז דער רבי שליט"א גיווען אין אן אויפגילעגטע מצב.

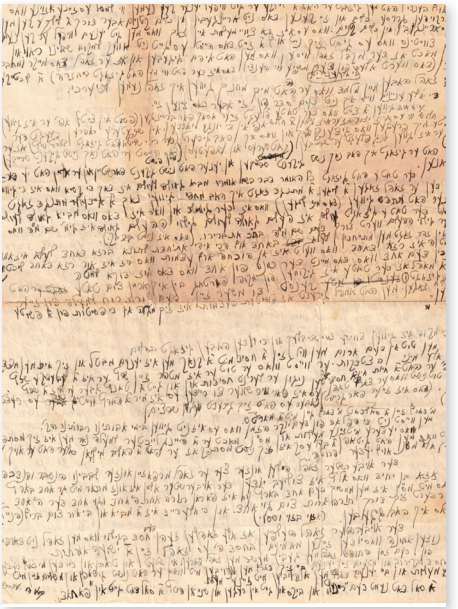
פאר דער פארברייגען האט ראטשטיין גיגעבען מערסטע עלטערע בחורים לעטערס [מכתבים] פון רבין שליט"א, יעדערע האט גיקראגען צוויי לעטערס, איינע א' גריסע צו תלמידי התמימים. אין דעם שטייט בכלל דאס וואס דער מגיד האט מגלה גיווען דעם אלטין רבין וואס זיין כוונה איז אויף דער וועלט און דוקא מיט מס"נ מוז ער דורך ברעכען, און דער מגיד האט איהם גיבענטשט, און צום סוף בעט דער רבי שליט"א אלע בחורים זיי זאלען פארען אין די שטעט פארשפרייטין יודעשקייט. און אין אנדערען לעטער איז גיווען פון רבין שליט"א אויף די קליינע פאפירען פון רבין צו יענעם בחור אז ער זאהל אריינגיין צו חודיקוב פאר א' מיטונג. אסאך ראשי ישיבות פון ערי השדה האבען גיקראגען לעטערס, מערסטע פון די ראשי ישיבות זיינען גיקומען אוף י"ב תמוז. מרדכי בירשזיסקי איז גיקומען פון קאנאדע אויף י"ב תמוז.

נאך דער פארברייגען איז גיווען דעם מיטינג אז בימי החופש זאל יעדערע פארען אין שטעט. אין מיט'ן מיטינג אז מען האט א' ביסל גיוויצט איז דער רמ"ש אריינגיקומען און גיזאגט אד דער רבי שליט"א האט גיהייסען נעמען דעם ענין ערינסט. דוד משה פארט היינו אין אינדיאנה. נתן גוראריה און משתולים [אורי בן שחר] פארען אין באסטאן, קליוולאנד וכו', און אזוי אנדערע אפי' די ארץ ישראלדיקע. איך און אברהם ווייגארטין האבען ניט געקראגין קיין בריף.

זיי גיזונט, ווארף נישט אוועק דעם לעטער, האב אלעס גוטעס. איך לערען יורה דעה ב"ה, איך נעם נישט קיין סמיכה נאך נישט. איך וועל אפשר אי"ה פארען נאך ט' באב אביסעל צו נ. בעק. זיי גיזונט האב הצלחה

א' גוטע נאכט. פרץ.

"... עס איז גיוועון ביים רבי'ן שליט"א זייער בע"ה א גרויסע עולם...
זיי געזונט ווארף נישט אוועק דעם לעטער..."

חדושי רבינו פרץ

בכ"ז טבת תשנ"ב הלך לעולמו הרב משה יצחק ע"ה העכט מראשוני השלוחים של כ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע והרבי נשי"ד לניו הייבן, קונטיקט. בשבת לאחר פטירתו אמר הרבי שיחה מיוחדת אודותיו (שיחת פ' וארא נדפס בספה"ש ה'תשנ"ב) שבה פנה הרבי בקריאה פומבית לאנ"ש ולבני משפחתו בהוראה שיוציאו ספר עם חדושי תורה לעלוי נשמתו ואף הקדיש שיחה נוספת כמה שבתות לאחמ"כ (שיחת פ' משפטים) על דבר 'ספר זכרון תפארת משה יצחק' שיצא לאור לקראת ה"שלושים "לפטירתו.

אחיו הצעיר ר' פרץ ע"ה השתתף גם הוא בחידושי תורה בספר שהודפס. היות שהספר לא הובא לדפוס מאז זה קרוב לארבעים שנה, ראינו לנכון להדפיסם מחדש, ובתוספת תיקונים.

הסוגיא שלפנינו דנה בגדר מצוות 'כיסוי הדם'. מבאר ביסודיות ועומק ובהסברה כי מצוות השחיטה תלויה במצוות כיסוי הדם, וכיסוי הדם הוא בעצם גמר והשלמת השחיטה.

מצות כיסוי הדם

א. במס' ביצה במשנה דף ב: איתא מחלוקת בין ב"ש וב"ה. ב"ש מתירין לכתחילה לשחוט חי' ועוף ביו"ט ויחפור בדקר ויכסה הדם אחר השחיטה, והדקר צ"ל נעוץ מבעוד יום (פי' מהרש"א מהר"ם שיף וכ"ה ברא"ש שם סי' ט'), ועוד תנאים אחרים, ומשום שמחת יו"ט הם מתירים לשחוט, אבל ב"ה אוסרין לכתחילה לשחוט אם צריכין לחפור בדקר כדי לכסות הדם, ואינו מותר לכתחילה לשחוט אלא אם קודם השחיטה היה לו עפר מוכן מבעוד יום ואז דוקא מותר לשחוט, וע"ש פרטי הדברים.

וצ"ע בסברות הגמרא והפשיטות שבזה שאין שוחטין לכתחילה כשאין אפשרות לכסות הדם בהיתר: הא לכאורה הן ב' מצות נפרדות, שחיטה וכיסוי, ואינן קשורין לכאורה אחד לשני, א"כ למאי נפק"מ עכשיו שלא יהא יכול לכסות הדם לאח"ז בהיתר שמשום זה לא יוכל לשחוט, הא הדם אינו בעולם עכשיו?

ואפי' לפי מה שמבארים המפרשים (ראשונים במס' חולין דף פו: ובתוה"א להרשב"א בית ראשון סוף שער החמישי (דף כא.) ונעתק בטור יו"ד סי' כ"ח ובמ"מ להרמב"ם רפ"ד דהל' שחיטה) שיטת הבה"ג (בהלכות כיסוי הדם) הסובר שברכה על מצות כיסוי הדם מברכים לאחר הכיסוי דלא כשאר כל המצות שמברכים עליהן עובר לעשייתן, ודלא כהרמב"ם שפסק בהל' שחיטה פי"ד הל' א' שמברך בכיסוי הדם עובר לעשייתן (ועד כ"כ שפוסק בהל' ברכות פי"א הל' ו' דאין לברך אחר הכיסוי כשלא בירך לפניו - ועי' לשונו בהל' שחיטה שם הל' ט"ו) מטעם שנחשב מצות כיסוי כגמר מצות שחיטה (ובאחרונים מבואר באו"א שהבה"ג סובר שהוא גמר מצות כיסוי, היינו ממה שהניח עפר למטה קודם השחיטה, והוא התחלת כיסוי, עי' בשו"ת בית הלוי ח"ב סי' י"ד, ובהגהות וביאורים לבה"ג בסופו (בכמה דפוסים) לעמוד קלו, ובהגהות מהדיר לחי' הרשב"א (הוצאת מוה"ק) חולין שם, ואכ"מ), והיות שהברכה צ"ל בתחילת מצוה וזו סיום מצוה לכן לא מברכינן קודם הכיסוי היות שהיא באמצע המצוה ובאמצע מצוה אין ראוי להפסיק, דעפ"ז קשורים

ב' המצות זב"ז עד שאחד כגמר של השני וכהכשר דמצות שחיטה (עי' ברשב"א שם ובמאירי לחולין שם). (ומפורש הוא ברש"י למס' ביצה דף ז: ד"ה הא וד"ה לא, עי' מהר"ץ חיות שם, (עי' גם בט"ז יו"ד סי' י"ט סק"ה בפי' הרמ"א. ושקו"ט בדעת הרא"ש בזה עי' מעדני יו"ט לרא"ש חולין פ"ו סי' ו' סק"ת, פרישה יו"ד סי' כ"ח סק"ב, ובט"ז שם סק"ב),

הנה ביארו (שם) הטעם שהכיסוי הוא כגמר השחיטה היות שאם שחט שחיטה שאינה ראויה פטור מלכסות וא"כ כבר התחיל המצוה וכו', הנה לפי ביאור זה מובן שהכיסוי תלוי בשחיטה, אבל אי אפשר לומר לפי"ז להיפך שהשחיטה תלוי בכיסוי, וא"כ למה לא נאמר דהיות שמותר לו לשחוט ביו"ט שאוכל נפש הוא, א"כ ישחוט ,ולאח"ז שאא"פ לכסות בהיתר אנוס הוא ואנוס רחמנא פטריה.

ב. והנה בראשונים במס' שבת (דף קלד) נחלקו ראשונים בדין היכא שנשפכו המכשירי מילה הנצרכים לאחר הברית מילה, או שאין לו המכשירים הנצרכים לאחר הברית מילה קודם הברית, האם מותר למול או לא, היות שמכשירי מילה אינן דוחין שבת, ואם ימול יהא צריך לחלל שבת במכשירים אחרי זה משום פקוח נפש. הרמב"ן סובר שמלין, היות שקודם המילה אין כאן כל הענין דמכשירין, ולאחר שנימול כבר הוי סכנת נפשות ואז מותר לו לעשות המכשירים הנצרכים מפני הפקו"נ, ואין אומרים תדחה ברית מילה עכשיו היות שלאחר זה יהא נצרכים לדחות שבת במכשירים, ואין למצות אלא שעתה וכו' (עיי"ש שמביא הוכחות לדבריו). אבל הבעל המאור שם סובר שאין מלין, היות שעכשיו יודע שיצטרך לחלל שבת במכשירים שלאחרי המילה, ואינו מותר רק היכא שהיו המכשירים, ונשפכו לאחר שמל בפועל דאז מותר לדחות שבת במכשירים משום פקו"נ.

וכתב הרשב"א (בחידושיו לשבת שם ועי' גם בחי' הרשב"א ביצה דף ז:) שמסתבר כבעל המאור, מדתנן בפ"ק דביצה ומעתיק משנתנו דברי ב"ש וב"ה לענין שחיטה וכיסוי, וכתב הרשב"א ואם כדברי הרמב"ן לעולם שוחטים ואע"פ שאין לו דקר נעוץ מפני מצות שמחת יו"ט, שבשעת שחיטה אין כאן דיחוי כלל ולאחר שחיטה הרי כאן מצות עשה דכיסוי ואז דוחה האיסור דחפירה וכו', ולהרמב"ן אין דוחין מצות שמחת יו"ט בשעתה משום חשש שלא נביא לידי איסור לאחר השחיטה. אלא ודאי שמעינן בכל דבר שאנו יודעים בתחילת הענין שיבוא לידי איסור מלאכה וכו' (כבמכשירים במילה בשבת וכיו"ב) נדחית אותה מצוה כדי שלא נבוא לבסוף לידי כך כו' ע"כ, ונעתק כהנ"ל בר"ן שם. ורמז רע"א בהגהותיו בגליון הש"ס לדברי הר"ן שבת במשנתנו כאן, ופשוט שכוונתו להוכחה במשנתנו נגד הרמב"ן.

ועפי"ז מובן עכ"פ לפי הרשב"א שדוקא הסוגיא דכאן מוכיח שיטת הבעל המאור, ומיושב הערתינו הנ"ל. ולפי"ז אין זה חי' פרטי בשחיטה וכיסוי אלא הלכה כללית בכל דבר. ועדיין צ"ב לשיטת הרמב"ן שסובר דלא כבעל המאור א"כ הוא כסברתינו הנ"ל? הנה הר"ן כתב שהוכחת הרשב"א ממס' ביצה אינה ראי' שאין שחיטה ביו"ט מצוה קבועה כמילה בשבת. אבל עיין באחרונים שלא נחו דעתם בזה וביארו באופנים אחרים, ראה חת"ס למס' ביצה (מהד"ת) דף ז: (ד"ה שאם), מרומי שדה (להנצי"ב) ביצה שם ובפי' העמק שאלה לשאילתות שאילתא י' אות ט'.ועי' גם שפת אמת לביצה שם. ולהעיר גם (לענין אחר) עד"ז משער המלך הלכות יו"ט פ"ב הל' י"ח (ד"ה ואולי).

ג. ונראה לפרש לענ"ד שזה שחייבה תורה לכסות דם חי' ועוף אין זה חיוב של מצות עשה גרידא לכסות דם שנתחדש אחר מעשה השחיטה אלא יתירה מזה י"ל, שמזה שחייבה תורה לכסות דם ש"מ שהקפידה תורה שלא לגלות דם (ושאסור לדם להיות בגילוי) ורק

מפני ההכרח שצריכים לשחוט ולאכול התירה התורה לגלות דם ובתנאי שיכסה, והיינו שמתחילה כשעומד לשחוט כבר אז מוטל עליו שלא לגלות הדם, ולכסותו. ואין זה חיוב שנתחדש אח"כ לאחר שחיטה.

מצינו מעין זה במרדכי (הל' קטנות) הל' ציצית (סי' תתקמ"ד) שקו"ט באם יש איסור ללבוש בגד של ד' כנפות בלי ציצית כהסתעפות מחיוב הטלת ציצית בבגד של ד' כנפות, ועד"ז שקו"ט באם אסור לדור בבית שאין בו מזוזה כהסתעפות מחיוב קביעת מזוזה, ראה שו"ת אבנ"ז יו"ד סי' שפ"א, ועי' בשפ"א למס' ביצה שם.

ועפי"ז שמלכתחילה לא הותרה השחיטה רק בתנאי שיכסה, אם כן מובן דהיכא שיודע עכשיו שלא יהא באפשרות לכסותה אח"כ אסור לו לשחוט. ולהעיר שהרשב"א בתוה"ב שם כתב ומוכיח שאסור לשחוט כשלא אפשר לכסות, וא' ההוכחות הוא מסוגייתינו, והעיר עליו בשפת אמת שם שלכאורה מהו ההכרח מסוגייתינו לאיסור לשחוט כשלא אפשר לכסות, אבל ע"פ דברינו מובן זה.

ועפי"ז מובנים סברתינו בגמ' גם לפי שיטת הרמב"ן, דברי הרמב"ן מתאימים בב' דברים שאינן קשורים אחד בשני ואינן תלויים זה בזה וכו', אבל לפי ביאורינו בגדר מצות כיסוי הדם י"ל שמודה גם הרמב"ן, היות שגם להרמב"ן שיטתו דאין למצוה אלא שעתה בשחיטה וכיסוי שצריך לקחת בחשבון האפשריות לכיסוי עכשיו בשעת השחיטה. (העירוני שכ"כ לבאר גדר של כיסוי הדם בביאור הרי"פ פערלא לרס"ג ח"א דף פח. ואילך ומיישב עפי"ז הערותינו לעיל, ועוד נפק"מ להלכה ע"ש בארוכה).

)להעיר מ"ש הצפנת פענח בכ"מ (נעתקו בכללי התוהמ"צ להצפע"נ ח"ב ערך כיסוי הדם) אם קיום המצוה הוא שעליו לכסות הדם או המצוה שלא יהא הדם מגולה, (על השוחט מוטל לכסותו ועל אחרים החיוב שלא יהא גלוי עיי"ש). ובסגנון אחר שם, אם עיקר הדבר הוא מה שהוא שחט את העוף או מחמת שהדם יצא על ידו, עיי"ש. להעיר גם מס' גליוני הש"ס (לר"י ענגיל) למס' ביצה דף ב'. שמציין לעיין בשו"ת משפטים ישרים (סימן פד) במי שבקי לשחוט בלי להוציא דם אי שרי בכך כיון שמבטל מצות כיסוי, והספק אם כיסוי חובת גברא עצמותי או חובת מנא היינו רק כשיש דם, עיי"ש(.

ד. וי"ל עפי"ז פירוש נוסף בשיטת הבה"ג הנ"ל, ועל יסוד דברי הראשונים הנ"ל דסברתו הוא דהכיסוי הוי כגמר השחיטה, ועפ"י דברינו מובן ההכרח לזה, היות שביסודו אסור לגלות דם וכל היתר השחיטה הוא רק בתנאי שיכסה הדם א"כ מובן איך שהכיסוי הוי גמר הדבר, וכל זמן שלא כיסה הדם הוי עדיין באמצע. (וכן כתוב לבאר בביאור הרי"פ לרס"ג שם, והרבה להקשות על ביאור הראשונים דעת הבה"ג).

ויומתקו הדברים בפרט עפ"י המובן מדברי הרשב"א בתוה"א שם דגם הרמב"ן סובר להלכה בזה כבה"ג וצריך לברך אחר הכיסוי כמ"ש בשמרת הבית שם (וגם הרא"ה בבד"ה שם מבין שהרשב"א כיון כך רק הוא לא סבירא ליה ההכרח לזה, עיי"ש) ועפי"ז הוי הרמב"ן לשיטתו בזה שהוכרחנו לבאר שהרמב"ן במס' שבת עם סברא הנ"ל והוא גם סובר כבה"ג בברכת הכיסוי שהוא תלוי באותו סברא וכנ"ל.

ה. ואולי י"ל (ולחידודי) עד"ז במש"כ בפ' כי תצא כג יד, ויתד תהי' לך על אזניך והי' בשבתך חוץ וחפרת בה ושבת וכסית את צאתך. ולכאורה צ"ב וכי התורה צ"ל לנו במה צריך לכסות (ויתד תהי' לך) הא בלאו הכי מובן ופשוט והי' מספיק לומר ולצוות שצריכים לכסותה (וכסית את צאתך) ואנא ידענא במה ואיך לעשות כן כשאר דברים פשוטים שלא הוצרך התורה לפרט. ובמנין המצות להרמב"ם מצוה קצ"ג כולל הרמב"ם בגדרי המצוה לא רק ההכרח לכסות הצואה אלא גם שיהא היתד תלוי ומוכן עליו כדי לחפור בו (ועד"ז הוא

בשאר מוני המצוות), וכן כתוב להלכה בהל' מלכים פ"ו הל' טו, ושם במנין המצוות בריש הלכות מלכים במצוה ט"ז כתב רק להתקין יתד לחפור בו, מבלי להזכיר המטרה כלל.

וי"ל שאין כוונת התורה לומר איך ובמה לכסות אלא י"ל שמרמז בזה דין וגדר חדש, והיינו שאין כאן מצות עשה גרידא של כיסוי צואה מטעם והי' מחניך קדוש, אלא יתירה מזה, שמצד והי' מחניך קדוש אסור שיהא צואה בגילוי ואסור לגלותה, ומצד ההכרח שאא"פ בלאה"כ התירה התורה רק באופן שיהא באפשרות לכסותה, (ולא אמרינן בנידן זה דאם מוכרח לאח"ז להיפנות ואין במה לכסות אונס רחמנא פטריה), וזה שאומרת התורה ויתד תהי' לך על אזניך, היינו היות שעתה כבר נמצא במצב ואפשרות לכסות לאח"ז אז ורק אז מותר לגלות עכשיו, היות שבטח וחפרת בה ושבת וכסית את צאתך, ובטוח שיהי' המחנה קדוש.

]ועי' בכמה הלכות דשחיטה וכיסוי שבהם מודגש הקשר ושייכות בין השחיטה והכיסוי, ועפ"י כהנ"ל יש לכל זה מובן חדש, לא רק קשר כללי. לדוגמא דין המובא ברמב"ם הל' שחיטה פ"א הל' א' שלמדין שחיטה בעוף מהיקש של עוף וחי' בכתוב לענין כיסוי הדם שם הל' ט"ו וממי ששחט הוא יכסה וכו', ועיין בלשון הרמב"ם שם ובצפע"נ דלעיל שם הל' ט"ז וכשמכסה לא יכסה ברגלו אלא בידו או בסכין וכו'. ושקו"ט בכ"מ ובדעת הסמ"ג אם צ"ל דוקא בסכין דהוא במה ששפך (אבל עיין בלקו"ש אחרי תש"נ ובהערה 16 שם) משא"כ לשאר פוסקים (ועיין בלקו"ש שם וש"נ בארוכה). וכן שקו"ט האם חיוב הכיסוי הוא תיכף לאחרי השחיטה או לא, עיין דרכי תשובה יו"ד סי' כח סק"ג וש"נ. ועיין לעיל מהרי"פ לרס"ג שם דעובר בכל רגע בעשה שאינו מכסה עיי"ש. וכהנה רבות, ואכ"מ.[

ו. ידועים דברי הרמב"ם בסוף הל' תמורה שרוב דיני התורה אינן אלא עצות מרחוק מגודל העצה לתקן הדעות וליישר כל המעשים וכו' וכ"ק אדמו"ר שליט"א רגיל לצטטו.

הנה בפי' אור החיים הק' עה"כ כי נפש כל בשר דמו בנפשו הוא (אחרי יז, יד), פי' במקום נפשו, שבזה נתן טעם למה צריך לכסות דמו, כי לזה שדמו הוא נפשו מהמוסר לנהוג בו כבוד זה כדרך שצוה ה' לקבור האדם מת משום כבודו (ע"ש מש"כ בד"ה ונתתי הביאור עפי"ז לחלק בין בהמה לחי' ועוף). ויתירה מזה בס' החינוך (מצוה קפז) משרשי המצוה, לפי שהנפש תלוי' בדם וכו' ולזה ראוי לנו לכסות הנפש ולהסתירו מאין רואיו טרם נאכל הבשר כי גם בזה נקנה קצת אכזריות בנפשנו לאכול הבשר והנפש נשפך לפנינו וכו.'

ואם כיסוי דם חי' ועוף מלמדנו ההכרח לכבד בע"ח וכ"ש שלא לקנות בנפשנו מצות אכזריות ביחס לחיות ועופות כש"כ וק"ו שצ"ל כן ביחס לבני אדם ועאכו"כ גדולים וטובים ומיוחדים שבעם כמו שאמר יהודה אל אחיו ביחס ליוסף, מה בצע כי נהרג את אחינו וכסינו את דמו (וישב לז, כו), ובפי' בעלי התוספות עה"ת שם וכיסינו את דמו שנעשו כיסוי לדמו כמו לעוף, שהרי יוסף עולה בגימ' עו"ף שטוב לנו שנשים שיוויו בכיס חליפי דמו, ע"כ.

היינו דאם ח"ו וח"ו שופכין דמו מוכרחים מיד לכסותו, היינו בחליפי דמים בכיס, לחזקו לאמצו ולגדלו.

דברי זכרון

שנים ראשונות

הרה"ח התמים **הר"ר פרץ ב"ר יהושע ז"ל העכט** היה מהחסידים של רבותנו נשיאנו כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע וכ"ק אדמו"ר נשיא דורנו, ומראשוני ובחירי תלמידי ישיבת תומכי תמימים ליובאוויטש בארצות הברית.

ר' פרץ נולד ביום שלישי כ"ג במר-חשון ה'תרפ"ו (10 בנובמבר 1925 למניינם) לאביו ר' יהושע העכט מראשוני החסידים בארצות הברית, ולאמו מרת שרה, בתו של ר' יהושע אסטער מחסידי טשארטקוב (מכתבי הרביים להוריו של ר' פרץ מובאים לקמן במדור נספחים). את לימודיו בישיבות התחיל בישיבת רבינו חיים ברלין בשכונת בראנזוויל בעיר ניו-יורק, ואחרי מספר שנים, לקראת סוף שנת תרצ"ט, הצטרף לאחיו ונכנס ללמוד בישיבת תורה ודעת בשכונת ווילִיאמסבורג.

בט' אד"ש ה'ת"ש זכה לנסוע יחד עם אחיו לקבל את פניו של אדמו"ר הריי"ץ נ"ע בנמל שברחוב וועסט 57 רציף 97 בניו יורק, ועוד באותו היום הכריז הרבי על הקמת ישיבת 'תומכי תמימים' (ספה"ש קיץ ה'ש"ת, עמ' 5). בהמשך, בחודש סיון ה'תש"א, לאחר סיום לימודיו בישיבת 'תורה ודעת', הצטרף לאחיו ונכנס ללמוד בבית המדרש ד'תומכי תמימים', כשפרץ לומד בבית המדרש בכיתתו של הרב יוסף דוב ע"ה קסטל מהורודוק.

תלמידי בית המדרש בתמונה משותפת עם כיתת ה'סמיכה' ב'זאל הקטן'
הת' פרץ העכט יושב רביעי משמאל

ר' פרץ זכה להיות נוכח במאמרים הראשונים שאמר הרבי הריי"צ ב-770, ואף זכה להכנס פעמים רבות ליחידות. את כל חינוכו קיבל ב'תומכי תמימים', ומכיוון שהיה בחור פנימי ובעל קבלת עול, התמסר אליו המשפיע הרב שמואל לויטין ע"ה ודאג להעמידו על הדרך העולה בית א-ל.

כחלק מעבודת 'ועד מגיני החנוך הכשר' שפעל בשנים ההן, אשר פעלה לקרב את התלמידים היהודים ממוסדות החינוך הכלליים במסגרת תוכנית ה-Religion Hour, הופקדו כמה מה'תמימים' שלמדו אז ב'תומכי תמימים' על ארגון הפעילות. בתור מנהלי הארגון, מונו ה'תמימים' פרץ העכט וחברו וועלוועל שילדקרויט.

ר' פרץ (מוקף בעיגול) משתתף בוועידת של"ה הרביעית ט"ו שבט, ה'תש"ז במלון בילטמאר, נ.י.

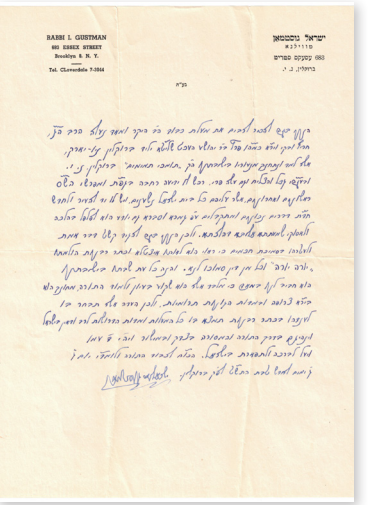
"ועד מגיני ומרחיבי החנוך הכשר" מודעה על ועידת תש"ז שהתפרסמה בעיתונים

'תומכי תמימים'

הוא לא היה בחור שעושה 'חוכמות' אלא עשה את הכל בתמימות טבעית. ר' פרץ היה בעל רגש גדול, הוא היה מתפלל באריכות ואומר קריאת שמע שעל המיטה במשך זמן רב. חבר שהיה בחדרו סיפר, כי הוא היה אומר לפעמים קריאת שמע שעל המיטה במשך שעה או שעתיים כשעיניו זולגות דמעות, ובשבתות היה מתפלל לפעמים משך כל השבת.

הת' יחזקאל ראט, א' התמימים ששהה בישיבה באותן שנים סיפר כי אחרי תפילת שחרית כשהבחורים היו יורדים לאכול ארוחת בוקר, היה פרץ העכט נשאר וממשיך להתפלל באריכות. ר' ישראל גורדון ע"ה סיפר כי היה בחור איכותי שעליו כולם הביטו אך הוא עצמו עשה כל דבר בפשטות ממש ולא אהב שמבליטים כל דבר קטן.

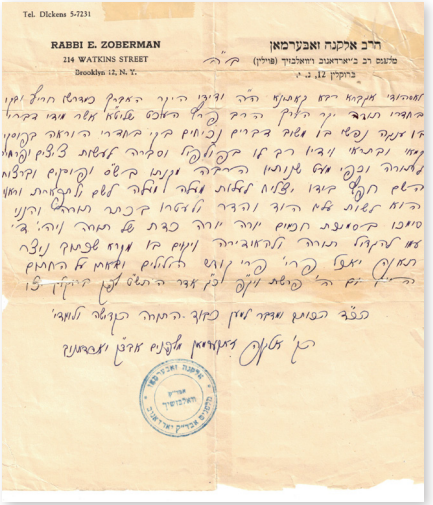
ר' פרץ היה תלמיד מובהק של ראש הישיבה הגאון הרב ישראל זאב גוסטמן מווילנא אשר גם העניק לו כתב 'סמיכה' פרטי שופע בתארים מפליגים. ר' פרץ התבטא פעם כי "הרב גוסטמן העמידו על רגליו בלימוד". בכל סוגיא דרש ר' פרץ להבין כל דבר לעומקו הפנימי, הרב גוסטמן ע"ה חיבבו מאד ופעם אף התבטא עליו "כי הוא יכול ללמוד כמו ה'קצות'!"

RABBI I. GUSTMAN
681 ESSEX STREET
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. Clarendale 7-3864

ישראל גוסטמאן
681 רחוב אסעקס
ברוקלין, נ. י.

"כל עת שבתו בישיבתנו הוא חביב לנו במאד..."

Tel. Dickens 5-7231

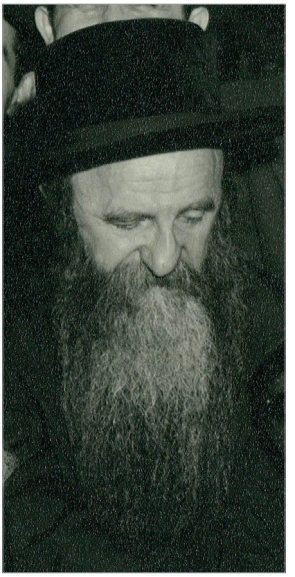
RABBI E. ZOBERMAN
214 WATKINS STREET
Brooklyn 12, N. Y.

הרב אלקנה זאבערמאן
מלעצם רב ב'יארדאנוב רחובות (פולין)
ברוקלין 12, נ. י.

"בקיא בחדרי הוראה בפוסקים קמאי ובתראי..."

"העמידו על רגליו בלימוד"
ראש הישיבה הרב ישראל זאב ע"ה גוסטמן

הרב אלקנה ע"ה זאבערמאן
ה'יארדאנובער רב'

סדר חסידות בוקר התחיל בשעה 7:30 ונמשך עד 8:30 והשיעור בחסידות בבוקר היה נמסר על ידי הרב ישראל ע"ה דזשייקאבסאן. תפילת שחרית התחילה בשעה 9:00 ואחרי שחרית היו הולכים לאכול ארוחת בוקר ברחוב בעדפורד, ובשעה 10:30 התחיל 'סדר נגלה'.

בשנים ההן, רוב התלמידים לא הקפידו כל כך על הסדר בחסידות בוקר. הת' פרץ העכט היה תמיד נוכח בסדר חסידות והיה מתחיל להתפלל עם כולם בשעה 9:00. כיוון שהיה מתפלל באריכות ב'חדר שני', היה מסיים רק בשעה 10:45 לערך. כיוון שגם לא הספיק ללכת לארוחת בוקר, היה חברו יהודה ליב פויזנער מביא לו ארוחת בוקר במיוחד.

למרות שהרב גוסטמן הקפיד מאוד על שמירת ה'סדרים', אישר לת' פרץ העכט להתפלל באריכות ולא הקפיד או העיר לו על כך. הרב גוסטמן הכיר בר' פרץ שהוא לומד 'נגלה' בחיות ותפילתו באריכות הינה באמת פנימית.

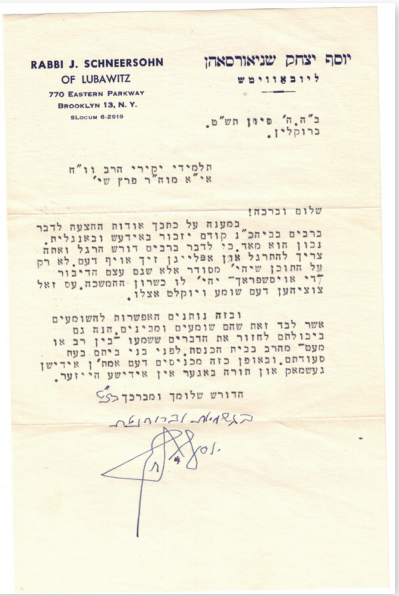
בשנת תש"ב, עת הצטרפה ארה"ב למלחמת העולם השנייה, החלו השלטונות בשליחת צווי גיוס לתלמידי הישיבות, דבר שטרד גם את מנוחתם של תלמידי 'תומכי תמימים'. בתחלת חודש סיון ה'תש"ד נקראו ששה מתלמידי ישיבת 'תומכי תמימים' וביניהם ר' פרץ העכט, להתייצב לבדיקתם הרפואית כהכנה לקראת הגיוס. הם הכניסו כמובן את שמותיהם לרבי הריי"ץ נ"ע, ובלילה לפני מועד הבדיקה, הם נשארו ערים כל הלילה ולמדו ב'זאל'. בבוקר, לאחר תפילת שחרית, יצאו ללשכת הגיוס במנהטן. כאשר יצאו מ-770 הבחינו ברבי נ"ע שעומד ליד החלון שמעל לדלת בכניסה ל-770 ומביט בהם כששפתותיו רוחשות תפילה. הרבי הריי"ץ נ"ע נותר להתפלל בחלון במשך שעות עד אשר קיבל את ההודעה המשמחת שה'תמימים' קיבלו פטור גורף מעבודת הצבא.

ר' יהושע אסטער סביו של ר' פרץ, היה מכנה את ששת נכדיו "מיינע ששה סדרי משנה". אדמו"ר הריי"ץ השתמש פעם בכינוי זה כשאביו של ר' פרץ, ר' יהושע העכט נכנס פעם ליחידות והתאונן על כך שבנו פרץ לא יודע משום דבר חוץ מ'תומכי תמימים' ואינו מתעניין בשידוכים. במענה לכך אמר אדמו"ר הריי"ץ: "נו, וואס ווילסטו פון קדשים"!

מספרים כי אדמו"ר הריי"ץ אמר פעם כי כדאי היה לייסד את 'תומכי תמימים' עבור פרץ העכט... ר' בנימין ע"ה לוויטין סיפר כי אביו המשפיע ר' שמואל ע"ה נכנס וסיפר לאדמו"ר הריי"ץ נ"ע על הצטיינותו של ר' פרץ. כששמע זאת הרבי נ"ע, אמר: "פרץ העכט דערמאנט מיר פון די אלטע חסידים ('תמימים') אין ליובאוויטש"!

דברי אלקים חיים

ר' פרץ התעסק רבות בחזרת דא"ח ומסירת שיעורי תורה הן לתלמידים והן לבעלי-בתים, באנגלית ובאידיש, במקומות שונים. התעסקות רבה זו, ניכרת היטב מהמכתבים שכתב לו אדמו"ר הריי"ץ נ"ע, בהם הוא מדריכו בדרך הנאום בכלל וחזרת דא"ח בפרט. (להעיר, המכתב המובא כאן מה' סיון תש"ט, הודפס אמנם באג"ק הריי"צ חי"ג עמ' תצו, אלא ששם מודפס עם התאריך ה' **ניסן** תש"ט, ובהערה שם מובא שזהו "מהעתק המזכירות". אך כאן, אנו מגישים אותו לראשונה **בתצלום המקורי**, בו נראה התאריך מתוקן בדפוס חוזר על הדף לה' **סיון** תש"ט. יתכן שהמכתב נשלח באיחור או שלכתחילה היתה זו טעות המזכיר).

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

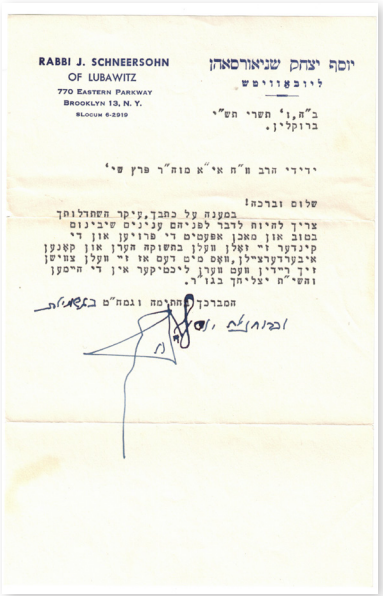
ב"ה, ח' תשרי תש"ט
ברוקלין.

תלמידי יקירי הרב ווח
אי"א מוה"ר פרץ שי'

שלום וברכה!

במענה על כתבך מעיקר השתדלותך צריך להיות לדבר לפניהם ענינים שיביאום בסוב און מאכן אפעסים די פרוינן און די קינדער די זאלן מעלן בחשוקה תערן און קאנען אריבערקוצילן, נאם כים דעם אז די מעלן צוזיין זיך ריידן מעם מערן ליבמיקען אין די היימען וחש"ט יצליחך בגו"ר.

מכניסים דעם אמת'ן אידישן געשמאק..."

RABBI J. SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLOCUM 6-2919

יוסף יצחק שניאורסאהן
ליובאוויטש

ב"ה, ח' תשרי תש"ט.
ברוקלין.

תלמידי יקירי הרב ווח
אי"א מוה"ר פרץ שי'

שלום וברכה!

במענה על כתבך אודות החצעה לדבר כרבים כביכ"נ קודם יזכור באידעש ובאנגליח. נכון הוא מאד כי לדבר ברבים דורש הרבל ואחה צריך להחרבל אחן אפליגן זיך אויף דעם, לא רק על החוכן שיהי' מסודר אלא שגם עצם הדיבור דרי אויסשפראך יהי' לן כשרון החמשכה. עס זאל צוציהען דעם שומע ויוקלם אצלו.

וכזה נוחנים האפשרות לחשומעים אשר לבד זאח שהם שומעים ומכינים חזה גם ביבולהם לחזור את חדברים ששמעו לבין רב או מעם, מחרב בבית חכנסח, לפני כני ביחם בעח מעורחם. וכאופן כזה מכניסים דעם אמח'ן אידישן נעמעמק און חורה באנער אין אידיש חיינער.

חדורש שלומך ומברכך בכל

"וועט ווערן ליכטיקער אין די היימען..."

שנת ה'תש"ט הייתה שנה עמוסה בחייו של ר' פרץ. כבר בתחילת השנה, עוד קודם חתונתו, כותב אליו אדמו"ר הריי"ץ נ"ע בנוגע למשרת הרבנות שקיבל בבית הכנסת 'ענג שבת' בשכונת איסט פלעטבוש בברוקלין, בה מברכו גם הרבי "ויזמין לו הי"ת שידוך טוב בהסתדרות טובה באהלה של תורה ועבודה" (לאח"ז, שימש כרב ביהכנ"ס הרב חיים מאיר ע"ה בוקיעט מתלמידי 'תומכי תמימים' באטוואצק, פולין). בית כנסת זה שימש קודם לכן כמקום האכסניא הראשון לישיבת 'תומכי תמימים' הראשונה שנפתחה בארה"ב עם הגעתו של אדמו"ר הקודם בט' אדר ב' ה'ת"ש, והתקיימה בה בשמונת החודשים הראשונים עד שעברה לבניין החדש 770 איסטערן פארקווייי בחודש מרחשון ה'תש"א.

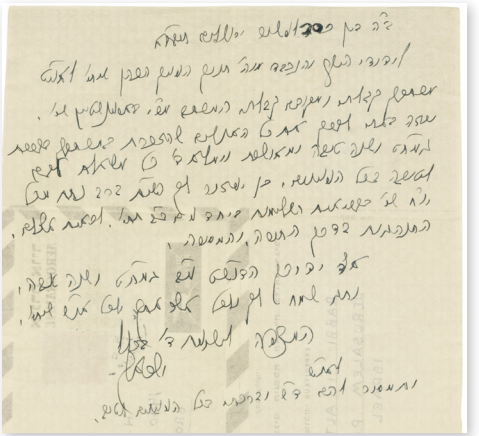
"הוראותיו ולימודיו יתקבלו אצל הבע"ב וילדיהם יחיו בטוב"

ביהכנ"ס 'עונג שבת', 454 East 51st street

בהמשך שנת תש"ט, ביום הרביעי כ"ב אדר נישא למרת חיה יוטא (ג' כסלו תרצ"א - ל' תשרי א' דר"ח מרחשון תשע"ח) בת ר' חנוך העניך הכהן ע"ה ראזענפעלד. ר' חנוך העניך היה מוותיקי חסידי גור וקשור בלו"נ לבית גור. עם זאת, שלח את בניו ללמוד ב'תומכי תמימים' והתקשר לכ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע וכ"ק אדמו"ר נשי"ד.

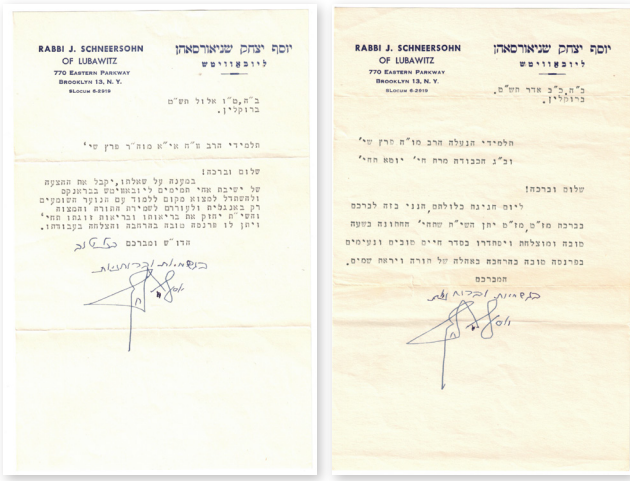
מכתב מלא בברכות מאליפות מכ"ק האדמו"ר ה'בית ישראל' מגור אל ר' חנוך העניך ראזענפלד

את השידוך הציע אחיו הרב יעקב יהודה ע"ה העכט שראה את עבודתה של הכלה במשרדי של"ה שתחת ניהולו. לפני החתונה, נכנסו הכלה ואביה ל'יחידות' עם כ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע. חיה ע"ה, רעייתו של ר' פרץ, סיפרה כי הרבי פנה אליה ב'יחידות'

ואמר (הנוסח אינו מדוייק): "תחת לחופה אפשר לבקש עבור כל הדברים הטובים. יתן ה' יתברך את הדעה לבקש מה שראוי לבקש ושכל מה שתבקשי יתמלא". בחתונה השתתף הרבי נשי"ד שאף נתן לחתן צ'ק ע"ס תשע דולר 'דרשה געשאנק' [=דורון דרשה]. בהמשך לתעודת ה'סמיכה' שקיבל מישיבת 'תומכי תמימים' ומראש הישיבה הרב ישראל זאב גוסטמן מווילנא, קיבל גם למחרת היום 'סמיכה' מהרב הגאון אלקנה זאבערמאן אבד"ק יארדאנוב מפולין.

הרבי (מוקף בעיגול) משתתף בחתונה

"תלמידי הנעלה הרב מו"ה פרץ שי'"

"בכל טוב" "בגשמיות וברוחניות"

עוד לפני שנסתיימה אותה שנה, בחודש אלול ה'תש"ט, ובהמשך למשרת הרבנות שכבר קיבל באיסט פלטבוש, כותב אליו כ"ק אדמו"ר הקודם נ"ע "יקבל את ההצעה

של ישיבת אחי תמימים ליובאוויטש בבראנקס ללמוד עם הנוער השומעים רק באנגלית ולעוררם לשמירת התורה והמצוה".

ברשימת התלמידים בבית המדרש ד'תומכי תמימים' בשנת תש"י מוזכר ר' פרץ (אשר היה אז כבר בן 24) כתלמיד מן המניין. אהבתו הרצופה ללימוד בספסלי הישיבה והקשר שקשר עצמו ב'תומכי תמימים' המשיכו אף בשנה שלאחר החתונה.

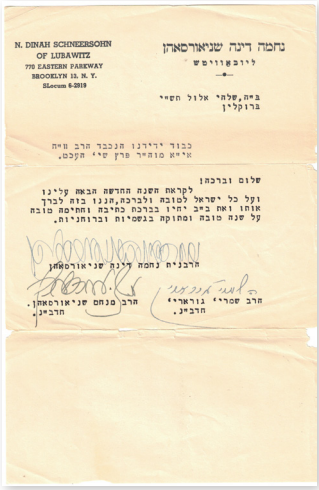
בית רבי

ר' פרץ היה מקושר בלב ונפש לאדמו"ר הריי"צ נ"ע ולאחרי ההסתלקות בשנת ה'תש"י התקשר בחבלי עבותות אהבה לרבי נשיא דורנו. הרבי הריי"צ חיבבו מאוד, עוד בשבתו כ'תמים' ב'תומכי תמימים', זכה להיכנס כשש פעמים ליחידות. האהבה שלו לרבי הייתה כה תמידית וגלויה עד כי הרבי הריי"צ העיר לו פעם כי אהבה הינה 'עניין' רק לזמנים מיוחדים...

כאמור, ידוע היה ר' פרץ ב'עבודת התפילה' שלו שהתארכה זמן רב שלא הותיר לו זמן לאכול. פעם א' כשנכנס הרבי נשי"ד (הרמ"ש) ל-770 נטל את ידו של ר' פרץ בידיו הק' ואמר "הרבי לא מרוצה ממך, אתה לא אוכל מספיק".

ר' פרץ זכה שנבחר לשמש בקודש בהכנת ציציותיהם של הרבי הריי"צ ושל 'הרמ"ש' כפי שנקרא אז הרבי נשי"ד, שאף שאל והעיר לו פעם בנוגע לאופן עשיית הציצית. פעם, בעת שישב בבית הרבי, ניתן לו ללבוש 'יארמולקע' של הרבי בעת עשיית הציצית ושלאח"ז קיבלה במתנה.

במכתב שנכתב אליו חודשים ספורים אחר ההסתלקות על 'בלאנק' הרבנית נחמה דינה שניאורסאהן בתו שניאורסאהן ובחתימתה, כששני חתני דבי נשיאה הר"ש גוראריה והרמ"ש חתומים עליו גם כן, בו הם מברכים אותו וב"ב בכתיבה וחתימה טובה לקראת ראש השנה ה'תשי"א.

N. DINAH SCHNEERSOHN
OF LUBAWITZ
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
SLocum 6-2810

נחמה דינה שניאורסאהן
ליובאוויטש

בית שלחי אלול תשי"
ברוקלין

כבוד ידידנו הנכבד הרב וי"ח
אי"א מוהי"ר פרץ שי' העכט.

שלום וברכה,

לקראת השנה החדשה הבאה עלינו
ועל כל ישראל לטובה ולברכה, אננו בזה לברך
אותו ואת ביתו יחיו בברכת כתיבה וחתימה טובה
על שנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

הרבנית נחמה דינה שניאורסאהן

הרב שמריי גוראריי
חתנינו.

הרב מנחם שניאורסאהן
חתנינו.

"כבוד ידידנו הנכבד הרב וו"ח אי"א מוה"ר פרץ שי' העכט"

הרבנית נחמה דינה נ"ע וחתנה ה'רמ"ש' (ה'תש"ט)

מלאכתו מלאכת שמים

כאמור, לאחר חתונתו, החל לעבוד כמלמד בבית הספר היהודי הגדול 'אחי תמימים', אותו ניהל ר' מרדכי אלטיין ברובע בראנקס. לאחר מכן, החל ללמד בישיבת 'תומכי תמימים' עם ר' פסח גולדמן. בשנת תשט"ז, נמנה ר' פרץ על המלמדים ב'תומכי תמימים', כשהופקד על הכיתה במחלקה ד־ב.

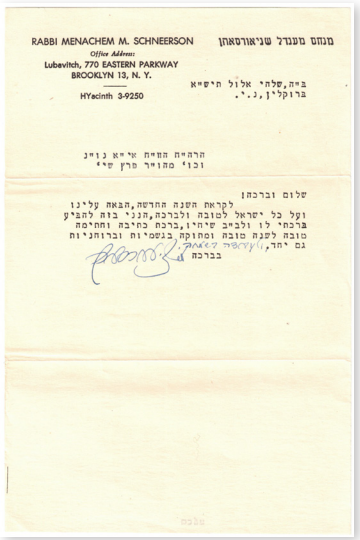
ר' פרץ נהג בפשטות, ובמקביל לעבודתו בשדה חינוך נעשה מדפיס עצמאי ונהנה מיגיע כפיו. בתחילה, למד ר' פרץ את מלאכת הדפוס בדפוס הידוע של "האחים שולזינגער" ובדפוס 'עזרא'-'בלשן' בברוקלין בהנהלת ר' מרדכי ע"ה שוסטרמאן, שם כידוע, ביקר פעם הרבי והתפלל מנחה. לבסוף, פתח דפוס פרטי במנהטן בשם GMT Typographic Corp. לאור התפתחות ענף הדפוס והוצאת מכשירי הדפוס הישנים מכלל שימוש, הורה לו רבינו להמשיך בעבודתו באופני הדפוס החדשים.

ברבות השנים, פרש ר' פרץ מעבודת הדפוס וחזר להשקיע את כל זמנו באהבתו הראשונה, חינוך תלמידי התמימים, ונכנס כ'משיב' בישיבת 'אהלי תורה'. הוא היה מגיע לבית המדרש ובחיבתו הנודעה היה מקרב את הבחורים ללימוד ומסייע ביד המתקשים. תלמידים רבים סיפרו כי היה זה ר' פרץ שנתן להם את החיבה והאהבה ללימוד וההדרכה בדרכי הלימוד, בשיחה לבבית ובחיוך עזר לתלמידים רבים בדרך העולה בית א-ל משך ח"י שנים.

ר' פרץ נפטר בשם טוב במוצש"ק פ' מקץ, אור לג' בטבת, זאת חנוכה ה'תשע"ג ומ"כ בבית החיים ע"ש מונטיפיורי ברובע קווינס, נ.י. הותיר אחריו דור ישרים מבורך, וצאצאיו רבנים, שלוחים ומשפיעים ברחבי תבל. ת.נ.צ.ב.ה.

* * *

עוד מראשית שנות הנשיאות, ובהמשך להתכתבותו עם כ"ק אדמו"ר הריי"ץ נ"ע, כתב הר"פ לרבי נשי"ד. בהזדמנות זו, אנו מדפיסים רק שלשה מכתבי שנה טובה מתוך עשרות שקיבל במשך השנים שיש בהם איזו הוספה מיוחדת. מכתבים נוספים נמצאו בעזבונו, ועוד חזון למועד.

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Office Address:
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

ב"ה, שלחי אלול תשי"א
ברוקלין, נ.י.

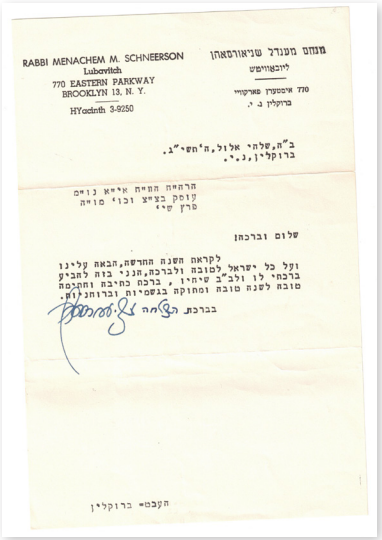
הרה"ח הת' אי"א נוימ
וכו' מהויר פרץ שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו
ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולב"ב שיהיו, ברכה כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות
גם יחד,

בברכה

"ולעבודה בשמחה"

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

ב"ה, ט' מרחשון, ה'תשל"ב
ברוקלין, נ.י.

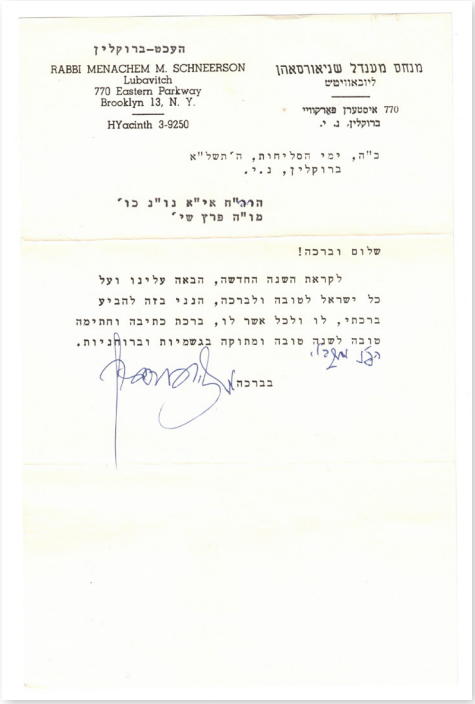
הרה"ח הת' אי"א נוימ
וכו' מהויר פרץ שי'
עוסק בצ"צ
פרץ שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו
ועל כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולב"ב שיהיו, ברכה כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

[בברכ]ת הצלחה

הע"י-ברוקלין

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין נ. י.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

כ"ה, ימי הסליחות, ה'תשל"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה פרץ שי'

שלום וברכה!

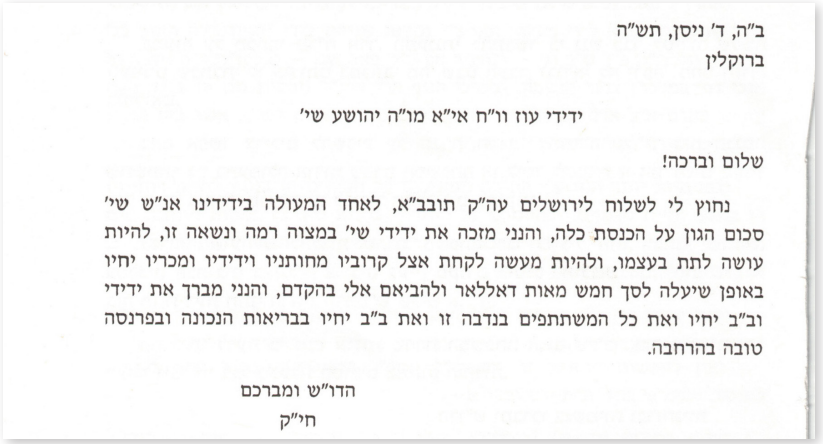
לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי, לו ולכל אשר לו, ברכה כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

הרבי תיקן במקום הוו"ח - הרה"ח, הפ"נ נתקבל.

נספחים ותמונות

מכתבי הרביים להוריו של ר' פרץ, ר' יהושע ולמרת שרה העכט

ב"ה, ד' ניסן, תש"ה
ברוקלין

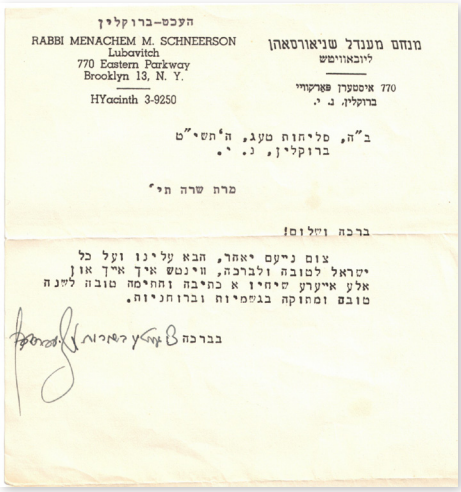
ידידי עוז וו"ח אי"א מו"ה יהושע שי'

שלום וברכה!

נחוץ לי לשלוח לירושלים עה"ק תובב"א, לאחד המעולה בידידינו אנ"ש שי' סכום הגון על הכנסת כלה, והנני מזכה את ידידי שי' במצוה רמה ונשאה זו, להיות עושה לתת בעצמו, ולהיות מעשה לקחת אצל קרוביו מחותניו וידידיו ומכריו יחיו באופן שיעלה לסך חמש מאות דאללאר ולהביאם אלי בהקדם, והנני מברך את ידידי וב"ב יחיו ואת כל המשתתפים בנדבה זו ואת ב"ב יחיו בבריאות הנכונה ובפרנסה טובה בהרחבה.

הדו"ש ומברכם
חי"ק

"להיות עושה לתת בעצמו..."
מכתב כ"ק אדמור הריי"ץ נ"ע לר' יהושע העכט אביו של ר' פרץ
מתוך ספר "בן שמונים לגבורות" (נ.י. תשס"ב)

העכט-ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, סליחות טעג, ה'תש"ט
ברוקלין, נ. י.

מרת שרה תי'

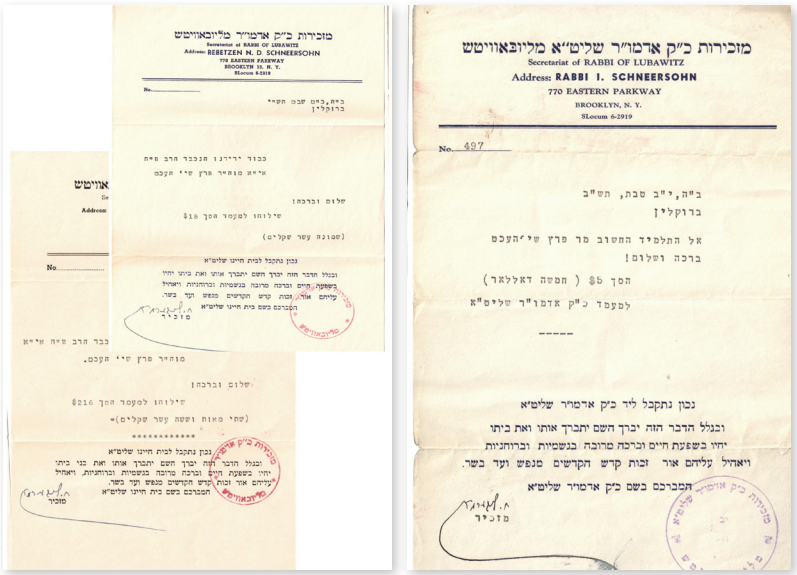
ברכה וכלום!

צום נישט יאמר, הבא עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, ווינטש איך איר און
אלע אייערע שיחיו א כתיבה וחתימה טובה לשנה
טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

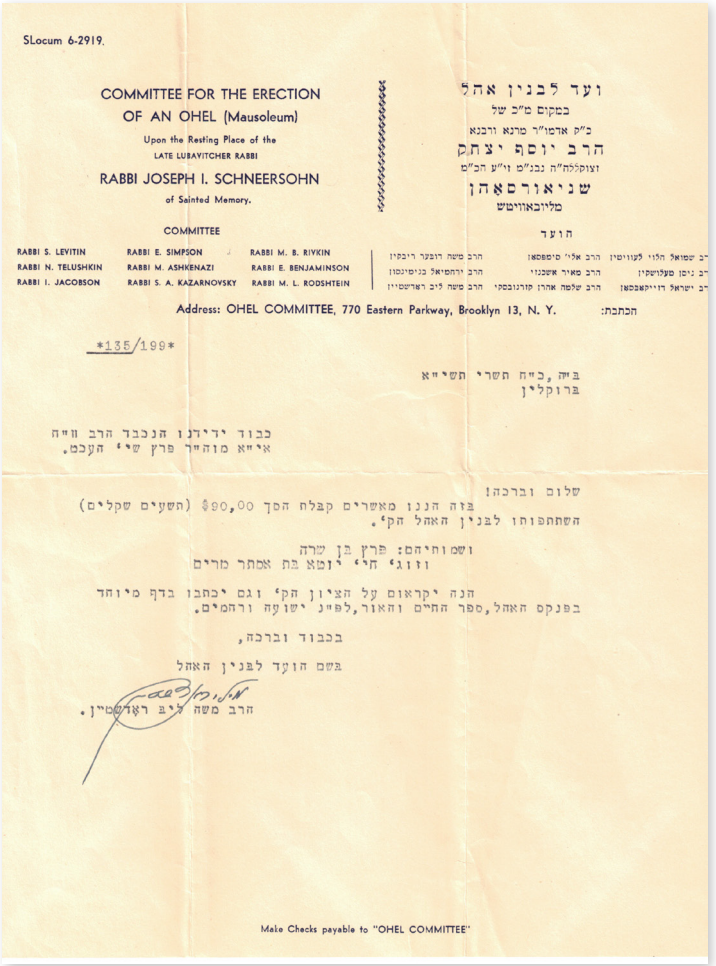
"צו גוטע בשורות"
מכתב כ"ק אדמו"ר למרת שרה אמו של ר' פרץ

ר' פרץ, שהתקשר לרבי בלו"נ, הקפיד לתת 'דמי מעמד', ולפעמים בסכומים גדולים. בתמונות שלפניכם ניתן לראות קבלות רשמיות ממזכירות כ"ק אדמו"ר הריי"ץ עבור 'דמי המעמד' שנתן. תצלומים אלה, הינם דוגמאות בודדות מתוך עשרות קבלות שנמצאו בעזבונו. מימין, ניתן לראות קבלה משנת תש"ב ע"ס $5 סכום גדול עבור נער באותם ימים, אז היה ר' פרץ כבן שש-עשרה בלבד ורק בשנתו השניה ב'תומכי תמימים'. משמאל, ניתן לראות דמי מעמד שנתן ממש אחרי ההסתלקות בחודש שבט תש"י. ניתן לראות את השינוי בנוסח ה'בלאנק' ע"ש הרבנית. באחד מהם, מופיע סך של $216, סכום עצום עבור אברך צעיר באותן שנים.

לאחר הסתלקותו של כ"ק אדמו"ר הריי"צ בי' שבט תש"י נוסד 'הועד לבנין האוהל' על מנת להקים אוהל על קברו.

ה'ועד' היה אחראי בין היתר לגייס תרומות עבור בניית האוהל, ומכתבי תודה נשלחו עבור מי שנדב ממונו לבניין האוהל. חברי הועד היו: הרב שמואל לויטין - יו"ר, הרב ניסן טלושקין, הרב ישראל ג'ייקובסון, הרב אליהו סימפסון, הרב מאיר אשכנזי, הרב שלמה אהרון קזרנובסקי, הרב משה דובער ריבקין, הרב ירחמיאל בנימינסון והרב משה לייב רודשטיין. הר"פ וזוגתו מרת חי' יוטא הצטרפו ונדבו לבניין האוהל, ומצו"ב מכתב התודה והקבלה בחתימת הרב משה ליב ראדשטיין בשם הועד.

SLocum 6-2919.

COMMITTEE FOR THE ERECTION
OF AN OHEL (Mausoleum)
Upon the Resting Place of the
LATE LUBAVITCHER RABBI
RABBI JOSEPH I. SCHNEERSOHN
of Sainted Memory.

ועד לבנין אהל
במקום מ"ק של
כ"ק אדמו"ר מהר"ש ורבנא
הרב יוסף יצחק
זצוקללה"ה נבג"מ וע"ע הכ"מ
שניאורסאהן
מליובאוויטש

COMMITTEE

RABBI S. LEVITIN — RABBI E. SIMPSON — RABBI M. B. RIVKIN
RABBI N. TELUSHKIN — RABBI M. ASHKENAZI — RABBI E. BENJAMINSON
RABBI I. JACOBSON — RABBI S. A. KAZARNOVSKY — RABBI M. L. RODSHTEIN

תועד
הרב אלי' סימפסאן — הרב משה רובצר ריבקין
הרב מאיר אשכנזי — הרב יחזקאל בנימינסון
הרב שלמה אהרן קורנובסקי — הרב משה ליב ראדשטיין
רב שמואל הלוי לעוויטין
רב נימן מעלושקין
רב ישראל דייץ'קשמאן

Address: OHEL COMMITTEE, 770 Eastern Parkway, Brooklyn 13, N. Y. :תכתבת

135/199

ביה"כ תשרי תשי"א
ברוקלין

כבוד ידידנו הנכבד הרב וו"ח
אי"א מוהי"ר פרץ שי' העכט.

שלום וברכה!

זזה הננו מאשרים קבלת הסך $90,00 (תשעים שקלים)
השתתפותו לבנין האהל הק'.

ושמותיהם: פרץ בן שרה
וזוגי חי' יוטא בת אסתר מרים

הנה יקראום על הציון הק' וגם יכתבו בדף מיוחד
בפנקס האהל, ספר החיים והאור, לפ"נ ישועה ורחמים.

בכבוד וברכה,

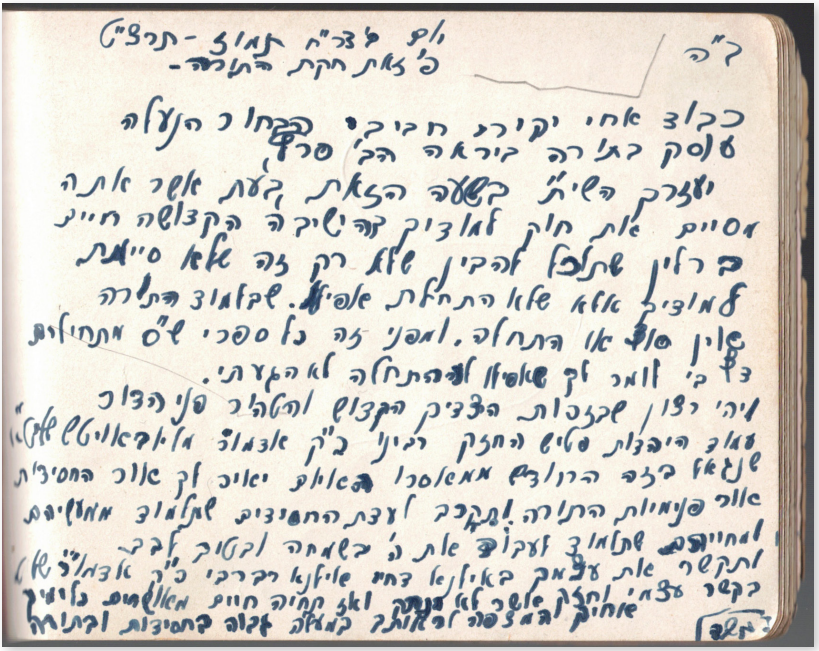
בשם הועד לבנין האהל

הרב משה ליב ראדשטין.

Make Checks payable to "OHEL COMMITTEE"

"...ספר החיים והאור, לפ"נ ישועה ורחמים..."

המכתב הבא לפניכם, נכתב בלה"ק בכתב יד, ובו פונה שליח כ"ק אדמו"ר לניו הייבן, הרה"ח ר' משה יצחק ע"ה העכט אל אחיו הצעיר הר' פרץ ע"ה בדברי עידוד וחיזוק ללימוד תורה ועבודת ה', תוך ביטויים נפלאים המגלים טפח מההתקשרות הפנימית אל כ"ק אדמו"ר הקודם נ"ע בשנים ההן. המכתב נכתב בר"ח תמוז ה'תרצ"ט כמה חודשים אחר הבר מצווה של ר' פרץ ובסמיכות למעבר של ר"פ מישיבת 'חיים ברלין' לישיבת 'תורה ודעת' (עיין לעיל במדור דברי זכרון). ניתן לראות את הלשון המיוחדת בה בחר האח הגדול לחזק את אחיו בר המצווה בדרך התורה והעבודה, ולקרבו אל אור החסידות ולהתקשרות באילנא דחיי. על מנת להקל על קהל הקוראים, מביאים אנו כאן העתק מודפס של המכתב בנוסף לצילום המקורי.

"לקשר את עצמך באילנא דחיי אילנא רברבי כ"ק אדמו"ר שליט"א בקשר עצמי וחזק אשר לא ינתק..."

ב"ה

יום ב' דר"ח תמוז – ה'תרצ"ט

פ' זאת חוקת התורה-

כבוד אחי יקירי חביבי הבחור הנעלה עוסק בתורה ביראה הב'[חור] פרץ

יעזרך השי"ת בשעה הזאת, בעת אשר אתה מסיים את חוק למודיך בהישיבה הקדושה חיים ברלין שתוכל להבין שלא רק שלא סיימת למודיך אלא שלא התחלת אפילו. שבלמוד התורה אין סוף או התחלה, ומפני זה כל ספרי ש"ס מתחילים דף ב' לומר לך שאפילו ההתחלה לא הגעתי.

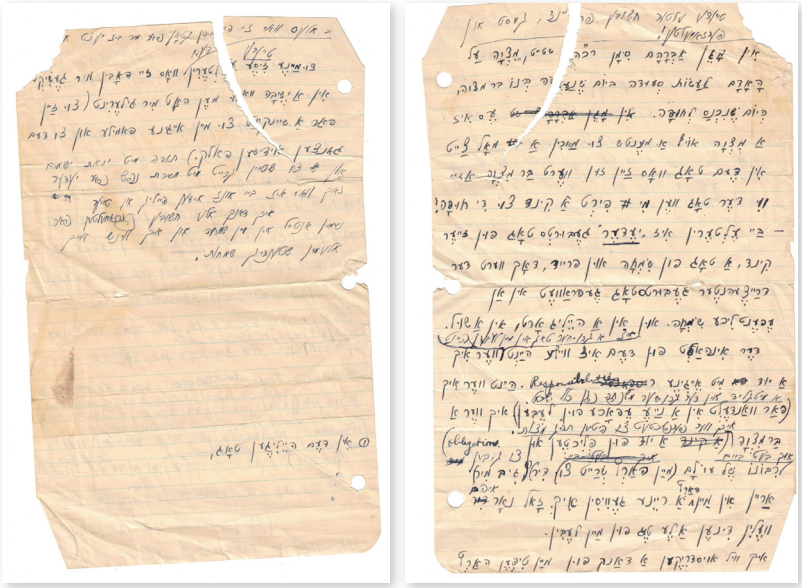
ויהי רצון שבזכות הצדיק הקדוש והטהור פני הדור עמוד היהדות פטיש החזק רבינו כ"ק אדמו"ר מליובאוויטש שליט"א שנגאל בזה החודש ממאסרו האיום יאיר לך אור החסידות אור פנימיות התורה ותקרב לעדת החסידים שתלמוד ממעשיהם ומחייהם שתלמוד לעבוד את ה' בשמחה ובטוב לבב.

ותקשר את עצמך באילנא דחיי אילנא רברבי כ"ק אדמו"ר שליט"א בקשר עצמי וחזק אשר לא ינתק ואז תחיה חיים מאושרים כל ימיך

אחיך המצפה לראותך במעלה גבוה בחסידות ובתורה

משה

במסמך שלפניכם, נכתב נאום לכבוד חגיגת בר-מצווה. המסמך שנמצא בעזבונו של הר"פ אינו מתוארך ולפיכך לא ברור לנו אם נכתב לכבוד בר המצוה שלו עצמו או בשביל אחד מתלמידיו. מתפרסם כאן לכבוד חגיגת הבר-מצווה.

"...און צו שטיין גרייט מיט מסירת נפש פאר יעדער זאך וואס איז ביי אונז אידען הייליג און טייער..."

אוסף תמונות מחייו של ר' פרץ ע"ה העכט

Compilation of Pictures of the Life of R' Peretz Hecht A"H

מנצל כל דקה ללימוד, ר' פרץ ב'דאטשע'

Utilizing every moment to learn,
R' Peretz in the countryside

"ולעבודה בשמחה"

To serve Him with joy

'שקוע' בסוגיא

Immersed in Torah

"עס זאל צוציעהן דעם שומע ויוקלט אצלו"
ר' פרץ ב'קעמפ אמונה'
"It should pierce their ears and fully resonate", R' Peretz in Camp Emunah.

התמסר לכל תלמיד
ר' פרץ עם תלמיד ב'אהלי תורה'
Devoting himself to each student, R' Peretz with a student in Oholei Torah

בשמחת ה"וואַרט" של א' מבניו

At the engagement party of one of his children

בהתוועדות עם מחותנו ר' יוסף ווייַנבערג ב-770

At a Chassidic gathering in 770 with his inlaw R' Yosef Wineberg

ו' תשרי תש"נ

6th of Tishrei 1989

'חלוקת דולרים', א' תמוז תש"נ

At Dollars 1st of Tammuz 1990

'כוס של ברכה', מוצאי אחש"פ תשמ"ג

A cup of blessing, at the conclusion of Passover 1983

אצל הרבי עם ידיד נפשו, הצייר מיכאל ('מיכל') שוואַרץ, ג' מנ"א תנש"א

At the Rebbe with his dear friend the artist R' Michel Shwartz, 3rd of Av 1991

ר' פרץ עם ר' יואל כהן בתהלוכת ל"ג בעומר

With his friend the Chossid R' Yoel Kahan at a Lag Baomer Parade

בלימוד בחברותא עם ידידו ר' זעליג כצמאן

Studying with his Torah companion R' Zelig Katzman

מצבת הרה"ח התמים פרץ ע"ה העכט

Tombstone of R' Peretz A"H Hecht

בריקוד עם אביו של חתן הבר-מצווה בחתונתו

Dancing with the father of the Bar Mitzvah boy, at his wedding

בחור הבר-מצווה הת' פרץ שי' העכט ביום ה'הנחת תפילין'

The Bar Mitzvah boy, Peretz Hecht on the day he put on Tefillin for the first time

He subsequently was appointed to teach at Yeshivas 'Tomchei Tmimim' alongside Reb Pesach Goldman. In 5716 (1955 - 1956), Reb Peretz joined the staff of teachers at 'Tomchei Tmimim', where he was placed in charge of the class in the Dalet-Beit division.

Alongside his work in education, he became an independent Linotypist and took pleasure in earning his livelihood through his own efforts. Initially, he learned the linotype trade at the well-known Shulsinger Brothers printing house and at the 'Ezra'-'Balshan' printing shop in Brooklyn, managed by Reb Mordechai Schusterman, OBM. As is known, the Rebbe once visited that shop and prayed Minchah there.

Eventually, Reb Peretz opened his own linotype business in Manhattan, called GMT Typographic Corp. As the printing industry developed and the old linotype machines became obsolete, the Rebbe instructed him to continue his work using the newer printing methods.

Over the years, Reb Peretz retired from the printing business and returned to devote all his time to his first love: educating the students of 'Tomchei Tmimim'. He began teaching at 'Oholei Torah' Yeshiva.

He would come to the study hall and, with the warmth and affection for which he was known, draw the young men closer to their studies and help those who struggled. Many students related that it was Reb Peretz who instilled in them a love and affection for Torah study and taught them how to approach their learning. Through warm conversation and a smile, he helped many students go in the ways of Hashem, doing so for eighteen years.

Reb Peretz passed away with a good name on Motzei Shabbos, Parshas Miketz, on the eve of the 3rd of Teves, Zos Chanukah, 5773 (2012). He was interred in the Old Montefiore Cemetery in Queens, New York.

He left behind a blessed and upright family, with descendants who are Rabbonim, Emissaries, and Mentors, throughout the world.

May his soul be bound in the bond of eternal life.

was already 24 years old. His enduring love for studying in the yeshiva and his close connection to 'Tomchei Tmimim' continued even in the year following his wedding.

The Rebbe's Household

Reb Peretz was wholeheartedly devoted to the Previous Rebbe. After the Rebbe's passing in 5710 (1950), he became bound to the Rebbe, leader of our generation, with deep and powerful bonds of love.

The Previous Rebbe held Reb Peretz in great affection. Even while Reb Peretz was still a 'Tomim' at 'Tomchei Tmimim', he was privileged to enter for a private audience approximately six times. His love for the Rebbe was so constant and openly expressed that the Previous Rebbe once remarked to him that love is an "occasion" reserved for special times!

As mentioned, Reb Peretz was known for his lengthy service of prayer, which often left him with little time to eat. On one occasion, when he entered 770, the Rebbe took Reb Peretz's hand in his holy hands and said, "The Rebbe is not pleased with you, you are not eating enough."

Reb Peretz was privileged to be chosen to serve in a sacred capacity by preparing the Tzitzis of both the Previous Rebbe and the 'Ramash', as the Rebbe was then known. The Rebbe once asked him about, and commented on, the way he made the Tzitzis.

On one occasion, while Reb Peretz was sitting in the Rebbe's home, he was given the Rebbe's Yarmulke to wear while making the Tzitzis, which later was gifted to him.

A few months after the Rebbe's passing, a letter was written to Reb Peretz on stationery bearing the name of Rebbetzin Nechama Dina Schneersohn and signed by her. Both of the Rebbe's sons-in-law, Rabbi Shmaryahu Gurary and the Ramash, also signed the letter. In it, they blessed Rabbi Peretz and his family with a good and sweet year, with writing and sealing for a good year, in preparation for Rosh Hashanah 5711 (1950).

In the field of education

As mentioned, after his wedding Reb Peretz began working as a melamed, a teacher of young children, at 'Achei Tmimim', the Jewish school in the Bronx directed by Rabbi Mordechai Altein.

This synagogue had previously served as the first temporary home of the first 'Tomchei Tmimim' Yeshiva established in the United States. The yeshiva opened upon the arrival of the Previous Rebbe on the 9th of Adar II, 5700 (1940), and remained there for its first eight months, until it moved to its new building at 770 Eastern Parkway in Cheshvan 5701 (1940).

Later that year, on Wednesday, the 22nd of Adar, Reb Peretz married Chaya Yuta (November 23, 1930 – October 20, 2017), daughter of Reb Chanoch Heinech Hakohen Rosenfeld, OBM.

Reb Chanoch Heinech was one of the veteran Chassidim of the Ger dynasty and was deeply devoted to the Ger community. Nevertheless, he sent his sons to study at 'Tomchei Tmimim' and developed a close connection with both the Previous Rebbe and the Rebbe.

The match was suggested by Reb Peretz's older brother, Rabbi Yaakov Yehuda Hecht OBM, who had observed the bride's work in the offices of National Committee for the Furtherance of Jewish Education (NCFJE), which he directed.

Before the wedding, the bride and her father had a 'Yechidus', a private audience with the Previous Rebbe. Chaya OBM, Reb Peretz's wife related, that during the audience, the Rebbe told her (the wording is not exact): "Under the wedding canopy, one can ask for all good things. May G-d grant you the wisdom to ask for what is proper to ask for, and may everything you ask for be fulfilled."

The Rebbe, attended the wedding and gave the groom a check for nine dollars as a 'Droshe Geshank (a wedding gift traditionally given in connection with the groom's Torah discourse).

In addition to the 'Smicha' certificate Reb Peretz had received from 'Tomchei Tmimim' and from the Rosh Yeshiva, Rav Yisrael Zev Gustman of Vilna, the day following wedding he also received 'Smicha' from the Gaon HoRav Elkana Zoberman, rabbi of Jordanów, Poland.

Before the year had ended, in Elul 5709 (1949), and in addition to the rabbinical position he had already received in East Flatbush, the Previous Rebbe wrote to him: "Accept the offer from the Lubavitch 'Achei Tmimim' Yeshiva in the Bronx to study with the youth who understand only English, and to inspire them to observe the Torah and its commandments."

In the list of students at the 'Tomchei Tmimim' study hall for the year 5710 (1950), Rabbi Peretz is listed as a regular student, even though he

10:45. Because he also did not have time to go for breakfast, his friend Yehuda Leib Posner would bring him breakfast.

Although Rav Gustman was very strict about keeping to the study schedule, he allowed Peretz Hecht to pray at length and neither objected nor reprimanded him. Rav Gustman recognized that Peretz studied 'Nigleh' with great enthusiasm and that his lengthy prayers were truly an expression of inner devotion.

Reb Yehoshua Oster, Reb Peretz's grandfather, used to call his six grandsons "my six orders of Mishnah." The Previous Rebbe once used this expression when Rabbi Peretz's father, Reb Yehoshua Hecht, entered for a private audience and complained that his son Peretz knew nothing outside of 'Tomchei Tmimim' and showed no interest in finding a marriage match. In response, the Previous Rebbe said, "Nu, what do you expect from Kodshim!"

It is related that the Previous Rebbe once said that establishing 'Tomchei Tmimim' would have been worthwhile just for Peretz Hecht. Rabbi Binyamin Levitin OBM, related that his father, the Mashpia Rabbi Shmuel Levitin OBM, once told the Previous Rebbe about Reb Peretz's exceptional qualities. Upon hearing this, the Rebbe replied "Peretz Hecht reminds me of the old Chassidim ('Tmimim') in Lubavitch!"

A word of Chasidus

Reb Peretz devoted considerable effort to repeating Chassidic teachings ('Chazoras Dach') and delivering Torah classes, both to students and to working men, in English and Yiddish, in various locations. The extent of this activity is clearly evident from the letters the Previous Rebbe wrote to him, in which he guided him in the art of public speaking in general, and in repeating Chassidic teachings in particular.

The year 5709 (1948-49) was a busy one in Reb Peretz's life. At the very beginning of the year, even before his wedding, the Previous Rebbe wrote to him regarding the rabbinical position he had received at the Oneg Shabbos synagogue in the East Flatbush neighborhood of Brooklyn (Afterwards, Rabbi Chaim Meir Bukiet - of the students in 'Tomchei Tmimim' Otwock, Poland - served as the Rov of the Shul). In the same letter, the Rebbe blessed him, saying, "May G-d grant him a good match and a good arrangement in the tent of Torah and service."

program, several 'Tmimim' studying at 'Tomchei Tmimim' were assigned to organize the activities. The 'Tmimim' Peretz Hecht and his friend Velvel Schildkraut were appointed to lead the organization.

'Tomchei Tmimim'

He was not the kind of young man who engaged in clever tricks or made a show of things. Rather, he did everything with natural simplicity. Reb Peretz was a deeply emotional person. He prayed at length and spent a long time reciting 'Krias Shma Al Hamita', the bedtime Shema. A roommate related that Peretz would sometimes spend an hour or two reciting the bedtime Shema, with tears streaming from his eyes. On Shabbos, he would sometimes pray for the entire day.

Yechezkel Rott, one of the 'Tmimim' who studied in the yeshiva during those years, related that after the morning prayers, when the students would go downstairs for breakfast, Peretz would remain in the synagogue and continue praying at length. Reb Yisroel Gordon OBM, related that Reb Peretz was an outstanding young man whom everyone looked up to. Yet he himself did everything with complete simplicity and disliked having even the smallest thing about him made into a big deal.

Reb Peretz was a devoted student of the Rosh Yeshiva, the Gaon Rabbi Yisroel Zev Gustman of Vilna, who also granted him a personal 'Smicha' certificate filled with exceptional expressions of praise. Reb Peretz once remarked, "Rav Gustman taught me how to stand on my own feet in learning." In every Talmudic discussion, Reb Peretz insisted on understanding everything in its inner depth. Rav Gustman held him in great affection and once remarked about him, "He can learn like the Ktzos"!

The morning Chassidus study session began at 7:30 a.m. and continued until 8:30. The morning Chassidus class was taught by Rabbi Yisrael Jacobson, of blessed memory. Shachris began at 9:00 a.m. After the prayers, the students would go from 770 Eastern Parkway to the Yeshiva on Bedford & Dean Street for breakfast, and at 10:30 a.m. 'Seider Nigleh' began.

In those years, most students did not strictly observe the morning Chassidus study schedule. Peretz Hecht, however, was always present for the Chassidus session and began praying with everyone at 9:00 a.m. Since he prayed at length in the "second room," he would not finish until around

Biosketch

Early Years

The esteemed Chossid and 'Tomim', Reb Peretz, son of Reb Yehoshua Hecht, of blessed memory, was a Chossid of both of our Rabbeim, the Previous Rebbe, Rabbi Yosef Yitzchak Schneersohn, of blessed memory, and the Rebbe. He was among the earliest and of the outstanding students of the 'Tomchei Tmimim Lubavitch' Yeshiva in the United States.

Peretz was born on Tuesday, the 23rd of Mar-Cheshvan, 5686 (November 10, 1925), to his father, Reb Yehoshua Hecht, one of the earliest Chassidim in the United States, and his mother, Sarah, daughter of Rabbi Yehoshua Oster, a Chassid of the Chortkov dynasty.

He began his yeshiva studies at Yeshivas 'Rabbeinu Chaim Berlin' in the Brownsville neighborhood of Brooklyn, New York. Several years later, toward the end of 5699 (1939), he joined his brothers and began studying at Yeshivas 'Torah Veda'as' in Williamsburg.

On the 9th of Adar Sheni, 5700 (1940), he had the privilege of traveling with his brothers to greet the Previous Rebbe at the pier at West 57th Street, Pier 97, in New York. That very day, the Rebbe announced the establishment of the 'Tomchei Tmimim' Yeshiva in the United States.

Later, in Sivan 5701 (1941), after completing his studies at 'Torah Veda'as', Peretz joined his brothers and began studying in the 'Tomchei Tmimim' study hall. He studied in the class of Rabbi Yosef Dov Castel OBM, from Horodok.

Reb Peretz had the privilege of being present for the first Chassidic discourses delivered by the Previous Rebbe at 770, and he was also privileged to enter for 'Yechidus' (a private audience with the Rebbe) many times. Since he was an inwardly focused young man with a strong sense of 'Kabbolas Ol' – Yoke of Heaven, Rabbi Shmuel Levitin OBM, devoted himself to him and took care to guide him along the path.

As part of the work of the 'Vaad Maginei HaChinuch HaKosher', which operated during those years to engage Jewish students from general educational institutions with Jewish education through the “Religion Hour”

Welcome

With heartfelt gratitude to Hashem, we are pleased to present this Memento in honor of the Bar Mitzvah of our son, Peretz שיחי'. We extend our heartfelt thanks to our dear father and father-in-law for his dedication in compiling this Memento and preserving Zaide Peretz's legacy for generations to come.

We would like to wish a hearty Mazal Tov to our dear parents and grandparents of the Bar Mitzvah boy - Rabbi Shea and Tila Hecht, and R' Aharon Yosef & Tzipporah Vogel. May they continue to see much Nachas from Peretz and all of us in good health for many years to come.

Our son is named after his Zaide, Reb Peretz ע"ה, whose life, dedication, and accomplishments continue to inspire us. Among the many who carry this cherished name, our son holds a unique distinction: he is the first Peretz Hecht! With this comes the privilege and responsibility of carrying forward his Zaide's name and legacy.

As Peretz begins his journey of Torah and Mitzvos, may his Zaide's life serve as a guiding light. This connection is especially meaningful through the extraordinary privilege of receiving and wearing his Zaide's very own Tefillin, physically linking him to the generations before him.

This Memento brings together letters from the Rebbe and the Previous Rebbe to Zaide Peretz; a transcription of a 1948 Chassidic gathering of the Previous Rebbe, recorded by Zaide Peretz and sent to R' Shmuel Dovid Raichik; a brief history of Zaide's life, from his youth through his years of work and teaching; photographs of personal documents and his Semicha; and selections of his Torah writings.

Together, these materials offer a glimpse into a life of Torah, learning, and dedication, preserving precious memories and teachings for the next generation.

May Peretz come to know his Zaide not only through the name he bears and the Tefillin he wears, but through the values and example that defined his life. May this connection inspire him to build a life of Torah and Mitzvos with pride, purpose, and dedication, bringing nachas to his family, the Rebbe, and above all, Hashem.

May Peretz grow to be a Chossid, G-d fearing and Torah scholar, always mindful of the privilege and responsibility of being a link in the golden chain of his family's heritage.

Mazal Tov,
Rabbi Mendy & Chaya Hecht

We would like to thank our son, **Rabbi Chanoch Henoch** שי' who assisted in writing and editing this publication. May Hashem bless him and his family שיחיו with abundant success in his work in the field of education and in all his endeavors, both materially and spiritually.

Heartfelt Mazel Tov wishes to our Mechutonim the grandparents **Rabbi Aharon Yosef & Tzipporah Vogel**. May they derive lots of Nachas from their grandson, the Bar Mitzvah boy שי', and from all their descendants, in good health and prosperity, for many long and good years.

Mazel Tov to the Bar Mitzvah boy, **HaTomim Peretz** שי'. May he grow to become a Chossid, with fear of G-d and a Torah Scholar, following in the ways of his forebears.

And to his father, the Rebbe's emissary in Forest Hills North, Queens, New York, our son **Rabbi Menachem Mendel** שי', his wife, **Mrs. Chaya Mushka** תחי', and their family שיחיו. May Hashem grant success to their holy work in spreading Torah & Hashem's light. May they derive abundant Nachas from all their descendants, and may we merit the coming of Moshiach speedily in our days!

Rabbi Shea ben Reb Peretz AH & Mrs. Tila Hecht

BH

Foreword

With praise and gratitude to Hashem יתברך, who has granted us the privilege of celebrating the joyous occasion of the Bar Mitzvah of our dear grandson, **HaTomim Peretz** שי'.

As is customary on such an occasion, I am honored to present to all those participating in this celebration this publication dedicated to the memory of my father, the Chossid and Tomim, **Reb Peretz ע"ה Hecht**, after whom the Bar Mitzvah boy was named.

At the beginning of this publication, is included a private Torah writing and diary entry of the Previous Rebbe's Chassidic gathering of the 12th of Tammuz 1948, being published here for the first time. In addition, Torah insights of my father have been included and reprinted with corrections, accompanied by words of remembrance and several letters from our Rebbes which are likewise being published here for the first time.

It should be noted that the letters and Torah insights included herein are only a small sampling. Many more were found among his papers, substantial both in quantity and in quality. There will be further opportunities to present them in the future.

As an appendix, documents and correspondence were added that shed light on the history of the Chasidim, as well as the nature of their bond with the Previous Rebbe & The Rebbe, in those days.

These materials are being published here for the first time in honor of the centenary of Reb Peretz's birthday (5686–5786 / 1925–2025), and in proximity to his thirteenth Yahrzeit.

We extend our gratitude to Rabbi Yosef Yitzchok Keller for agreeing to share some of the details included in the Biosketch as they appeared in his book, 'Toldos HaTmimim in the United States'. Additionally, some of the photographs featured in this publication are reproduced with permission from JEM, and we thank them as well.

ZAIDE PERETZ

MEMENTO IN HONOR OF THE BAR MITZVAH OF

PERETZ שיחי' HECHT

3RD OF KISLEV 5787

IN LOVING MEMORY OF HIS NAMESAKE,
HIS GREAT GRANDFATHER ZAIDE PERETZ HECHT OBM